

DPN 5767

Title: नेत्रशानार्णव तन्त्र NETRA JNĀNĀRṆAVA TANTRA

Run. No. 6458

Cat. No. 164

Micro. No.

Subject तन्त्र Tantra

Religion: Hindu / Bauddha

Language: Skt. / New. / Nep. / Skt. - New. / Maith. - New. / New. - Nep. /

Size in cms. 29.6 x 15.8

Folios 1-43

Lines (in a page) 12

Compl. / Incompl.

लघुनेत्रा या मंगा: End folios missing
Chapt. / act /

Author / translator

Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script: New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material: palmleaf / paper / thyasaphu / one side yellow

Condition: fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

ॐ नमो मृत्युञ्जय शिवाय अमृतीश महेशाय विश्वार्चि ध्वंसनाय च पाप विनाशाय
नमस्ते तय लोचने १ विद्युत्स्य सूर्यस्य इतफूतस्य सावादि इपाः प्रभवामृतीश

cms.

5

10

15

20

महा च वाङ्मयामृतम् ॥ सा सज्जीवनीस्थामृतं पूर्व वक्त्रा २

...

श्रीदेवदेव उवाच शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यत्त्वया पीतृदत्ते मानवानां हितार्थाय वदामि
गोप्यमुत्तमम् १५ काले कालेऽपि सर्वानामल्प बुद्धिं च मानुष्यं पापेन वेष्टितं
जंतोः पादेकु धर्ममेव च १७ तदागुरुप बुद्धीनामल्पैरेव संप्लुतं नेत्रज्ञानावावि
नाम तन्त्रमपि दुर्लभं १८ ज्ञेयनीयं प्रयत्नेन त्वत्तं गोप्यं कायेन ...

समाप्तिं ८००००००

इति नेत्रज्ञानावावि महातंत्रे लालिता द्योतयेन निश्चिती ३०

नेत्र शान्ता धिव तन्त्र १६७

६६

नेत्रा
१

ॐ नमो मृत्युञ्जय शिवाय । अमृतीशमहेशाय विश्वार्तिध्वंसनाय च परापरस्वरूपाय तमस्ते त्रयलोचने
१ विधुस्थसूर्यस्थकुताशनस्थसत्त्वादिरूपाः प्रभवामृतीश महाचलक्षमाममृतापरासा सजीवनीत्वा-
मृतपूर्ववक्त्रा २ शिखिमनुदिगसंख्यावाचयेत्साक्षराणि क्रमकरणमहेशो मायया पूर्वनामा सपरिशिखि-
दिदीर्घाशक्तिकानेविसर्गः वदन्परसुमायावाग्भवावीजचान्ते ३ वेदग्राचतुराशने च विधुरवंभृङ्गीमहासेन
हंतामाहौषडचान्तिधरपरंप्रख्यातमृतसुंजयं कालोमृत्युः प्रपंचकामृतशिवश्रीशामभवान्निर्गतः सोमश्री
करुणाकरे विजयतां स्तोमगडलस्थो विभुः ४ त्रयोकारोः मृतीशः सजहरपरं मृत्युजिन्नामदानं दीर्घायुः श्रयदा-
तामरणभयहरं संस्थितं सूर्यपद्मे कामः सर्वार्थसिद्धिं ददति वरशुभं शत्रुसंहारकर्ता सर्वज्ञादिगणेशो जयति प-
रमदनेत्रख्यातो महेशः ५ कर्णानेत्रयदीर्घापूर्वभपरं खण्डे रुविनुर्युते तयायसुरदौ कृताय दधते सूर्ये च संह-
रतो सजीवनिनवेश्वरं परिकरापद्माद्यभिः संस्थितं श्रीमन्नेत्रमहेश्वरो जयति सवक्षुपरि संस्थितं ६ हिमाल-
ये सुखाशीनं वाममार्गे विनिर्गते आनन्दासायदा देवीपप्रह्वपरमेश्वरं ७ ब्रह्माया सर्वदेवे च वाल्मीकादिमहर्ष-
यैः गणसिद्धिसमाकीर्णहरयोत्फुल्ललोचना ८ श्रीदेव्याह मानवानां हितार्थयिकौतूहलममप्रभो कालमृत्युः
कथम्वेचेत् कर्मसर्वादितत्कथं ९ गुरुशिष्यपरीक्षाचगुरुमंडलमेव च अधिवासनदीक्षाचविशिष्टः समयः क-

शिव
१

थं १० सर्वाधिकारदीक्षावनिर्वाणपदमेव च देवार्चनादिहोमं च विधिना वानिशांतिकं ११ प्रतिष्ठाजीर्णमुद्र
 रं लक्षणां शिवशक्तिकं मंत्रसर्वादिदेवानां शक्तीनां च तथैव च १२ लेपं चेत्रजलादीनां कर्मकर्मान्तराणि च । वीजवि
 न्यासभावानां भूरिते स्वप्रकाशिन च १३ उत्क्रांतियोगभावानां मंत्रिष्टिं च मतं महत् सल्लगोक्षरणकर्मतिमूर्तिचोत्त
 रमेव च १४ घोरघोरमहत्कर्ममोषधीनां प्रवर्तयं एतादयो महाकर्मकथयस्व महेश्वर १५ श्रीदेवदेव उवाच
 शृणु देवि प्रवक्ष्यामि यत्त्वया परिपृच्छते मानवानां हितार्थाय वदामि गोप्यमुत्तमम् १६ कलिकालेऽपि सत्त्वानां नश्य
 त्वाच्चिन्मातृयं पापेन वेष्टितं जंतोः पादे को धर्ममेव च १७ तदा न रूपवुद्धीनां मल्पेनैव च संस्फुटं नेत्रज्ञानार्णवो
 नाम तंत्रमपरम दुर्लभं १८ गोपनीयं प्रयत्नेन प्रकटं गोप्यकारयेत् न देयं दुष्टवुद्धीनां धनाध्यायि च मछरे
 १९ भक्तिहिने च दांभी केतर्कवाद्यादिबुद्धयः पापकर्मरता यो सो न दानव्यं कदाचन २० गुरुभक्तौ प्रतीत्ये केशी
 लयुक्ते च साधुषु सुद्राश्रये प्रदातव्यं गोपनीयं प्रकाशयते २१ इति श्रीनेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे पृच्छाख्यानां नाम
 प्रथमः १ शृणु नाथ प्रवक्ष्यामि यत्त्वया परिपृच्छते कालावेशं भवेज्जन्तोर्द्वादशाब्दानि वायतः १ प्रकृति
 भंगतां याति द्वादशाब्दानि मृत्युवतः स्वकायो निलभा भति न दैकादशवत्सरे २ विभिन्नदर्शनो भक्ते द्वादशवर्षाणि
 जीवति वर्जिते रवातपानानि भुक्त्वा तन्मभवेत्तदा ३ नववर्षाणि जीवन्ति ये च गन्धो न ग्राहयेत् अष्टवर्षं भवे

नेहा
२

मृत्युः सप्तवर्षेण शब्दहा ४ स्पर्शाविभिन्नसंयातः षड्वर्षेणौवतीवति स्वादश्चैव विपर्यये पंचवर्षे च जीवति
५ रसो विकलतां प्राप्नुवतुर्वर्षेण मृत्युभिः अप्रीताप्रीततायां तित्वभक्षोभक्षमेव च ६ त्रिवर्षा जायते मृत्युर्जीय
तां श्रीशुजेश्वरि नित्ये ज्ञेयताभावं ते ज्ञातां च विपर्ययः ७ द्वयवर्षेण मृत्युः स्याज्जायते परमेश्वरि गंधर्वकारं ह
यं पर्वतारण्यमेव च तस्य मृत्युर्भवेद्देविवर्षमेकेन संस्फुटं भूतप्रेतपिशाचादिना नारुपाणि राक्षसात् ८ पश्यते
नैव यत्रैव वर्षा मृत्युर्भवेत्ततः भूतादीनां मरिच्येन स्पर्शाक्रान्तमादयः ९ मृत्युं तस्य विजानीयाद्वर्षमेकेन नि
श्चितं मृत्युवो वापि पश्यते संभाष्यधारणाग्रहं ११ मृत्युं तस्य विजानीयात्मासेकादशमंतरे स्थूलाह्वरातरे
याति रुद्राः स्थूलभावे तदा १२ तदा मृत्युर्भवेत्तस्य द्वादशमासेन निश्चितं देवविदेवलो विप्रे देक्षे च निवसे तथा
१३ गुरौ जटीवृती वापि नवमासेन मृत्युभिः अर्बुदादर्शनं सर्वमर्बुदाकृतमेव च १४ मृत्युर्भवति तस्यैव मष्ट
मासेन निश्चितं चंद्रिकां वनपश्यते च द्रुच्छाया तथैव च १५ घ्राणाग्रमस्तकं छाया सप्तमासेन मृत्युदं एकं
चारं वहेत्येव महोरात्रमथापि वा १६ अस्मासाद्भवते मृत्युर्निश्चितं कालमागतं कर्मभ्ये मध्यकृत्य मध्यमां
गुलिकुंचनं १७ अनामिकोर्द्वागामि न्यग्रमागासेन तु मृत्युदं तालौजिह्वानखंचैव कृष्टतायां तिमाववाः १८
तदा मृत्युर्विजानीयात् अस्मासेन मृत्युवः मणिबंधद्वयं कृत्वा शिरसा स्पर्शति ततः १९ मणिवन्धोर्द्वयं पश्ये च

शिव
२

प्रच्छिन्नतधोमृतं एकचारं भवेत्त्वासदिनं चैव चतुष्टयं २० वामे वा दक्षिणं चैव पंचमासेन मृत्युदं छाया पुरुषसंख्ये
 हाऊजं घशिरस्तथा २१ नपत्रे पन्नरणां गानि पंचमासेन संस्फुटं धारा चक्राणि पश्यंते चोर्ध्वं शैवा वधो बह २२ मृत्युवन्ति
 च देहीनां पंचमासेन गामिनि आवस्यकादिके कर्म मूत्रविष्टा चच्छिंकता २३ एकत्व भवते नूनं पंचमासे सजीवति मैथुनं
 क्रियते यो सौरे तो छिन्नपतंतथा २४ पंचमासे भवेत्तुः श्रूयतां परमेश्वरि अकस्मात्पतते गात्रं यत्र तत्रैव भूमि
 २५ तेन मृत्युर्विजानीया चतुर्मासेन निश्चितं पाणिपादौ समाया निगगने चापि नाहति तदा मृत्युर्भवेदे वित्रि
 मासे मेव निश्चितं गुल्फौ द्वौ क्षीणतायान्ति यदा व्यायामतां हृदि २६ त्रिमासं मरणं निश्चिद्विधिरेव न संशयः तिल
 कं जायते चांगे पृष्ठे वा कं हृदि स्तथा २७ मस्तके हृदि विस्फोटं त्रिमासं मृत्युरेव च संध्यायां निद्रा जातं निद्राश्चेव
 दिने वरुन् २८ द्विमासं मृत्युमाप्नोति वधामृत्युश्च निर्गता हस्तदण्डे च गात्रे च कालो रोहितश्चेतता २९ मंडलाका
 रजायने द्विमासं मृत्युः प्राप्यते मंत्रसिद्धांतनिर्वीरणे च वैवदशाक्षरं ३० तंत्रनिर्वाणं भवेति मासमेकं सजीव
 ति स्वासो वहति व्यायामं चेतना भवते तदा ३१ पतंति गात्राय वैवमासमेकं सजीवति विष्णोः सप्ताक्षरं वैवसप्त
 कोटेश्वरी तथा ३२ मंत्रभुं संसमायांति पक्षमेकेन मृत्युभिः गात्रं च जीतलोभावं चतुरात्रि मथापिना ३३ तदा मृत्युर्वि
 जानीमात् पक्षमेकं सजीवति दुर्ध्वचारं वहेत्त्वासं चंद्र छाया महापथः ३४ अरुंधती कुबो देव मयश्यं मरणांतथा
 दुर्ध्वचारं वहेत्त्वासं दिनरात्रमथापिवा ३५ तदा मृत्युर्भवेत्तस्य दिनदशा सजीवति वरुने रूचि चारेण दिनमेकं

नेजा
३

यंतथा ३७ तदामृत्युर्भवेत्तस्मिन्महासरसजीवति मणिबंधौ तथा शंखौ शीतलं वहते यदा ३८ तदामृत्युर्विजा
नीयाच्चिरांतुसजीवति मणिबंधौ तथा शंखौ घ्राणाये च तथैव च ३९ शीतलत्वं यदा पश्येद्दिनमेकं सजीव
ति तद्वेत्त्वा स मूर्ध्वा इन्द्रियांच विपर्ययः ४० मृत्युं तस्य विजानीयात्क्षरामेकं तु रात्रिं हंसो हंसो व हंस्येवं
शीतलं श्वासमारुतं ४१ तदामृत्युर्भवेत्तस्य क्षरां मृत्युश्च प्राप्यते ॥ इति श्रीनेत्रज्ञानार्णवे मरुतंत्रे कालमृ
त्युर्विवरणो नामः द्वितीयः २ श्रीदेवदेवोः ह श्रुयतां यत्त्वया पृच्छत् कालमृत्युः प्रपंचकं मृत्युं जयमहेशा
न अक्षरेव प्रकाशतं १ आयुं सुखं दशानि सर्वाभीष्टा वरप्रदम् कालं च न च द्रव्यं तस्य क्षरं परिकीर्तितं २
मृत्युं च न सूर्यस्थं च न च दशमदाहृतं च न च वर्गफलप्राप्तं च किं स्थोऽपि दशाक्षरं ३ जपितं स्फाटिकं मालालक्ष्य
मेकेन सिद्धिदं श्वेतपुष्पतिलश्वेतं श्वेताक्षतं मङ्गलकं ४ पत्रिका श्वेतसर्वाणि राजतं विम्बकारयेत् षोडश
पत्रां सानि मौक्तिकं हेमराजं ५ पूरयेत् तत्र पात्रेषु शितवस्त्रेण छादयेत् यस्य नाम समाक्षिप्य च न च न च न च
न वा ६ अक्षरं मंत्रमूलेन वेष्टयेन्नाम भिस्तदा प्रीत्यर्थं होममेमं त्रीजपितं यागयज्ञयोः ७ श्वेतधनुं च वस्त्रा
द्यादानमाचरेत्तद्विदं दिगमात्रादिमंडल्यामाकृतिं च प्रहापयेत् ८ तिलशर्करासायुक्तं यवाक्षतघृतं युतं अयुतं
होमयेद्दत्तौ मृत्युं जिह्वा ठमाचरेत् ९ शतमष्टोत्तरं वाच्यं कालमृत्युप्रवचनं ध्यातुं देवमीशानं मृत्युं जयमहापरात्

रामः
३

१० ततोमूर्तिवदिव्यामिसर्वकामफलप्रदं चन्द्रकोटिप्रभातेजं चंद्रार्द्रकृतशेखरं ११ एकास्योलोचनीणिविभु
 द्वौहारमधा उत्संगासामहालक्ष्मीश्वेतोगालोचनत्रया १२ मृत्युंजयसमालोकावरदाभयशंखधा द्वयोः कल
 शेनुसंधृतौश्रुलाक्षःशक्तिचक्रसः १३ नानामराणांशौभांगीहारकेयूरमण्डिता चन्द्रज्योत्स्नावसंपूर्णसंस्थिताप
 र्मेश्वरौ १४ एवंविधानकर्माणि कारयेन्मृत्युवंचने सर्वांरिष्टविनिर्मुक्तसर्वाभीष्टवरप्रदं १५ भानुमण्डल
 संस्थस्य तस्य ध्यानं वदाम्यहं मनुसंख्याशतं सिद्धिः पुष्पश्वेतादिलोहितं १६ रक्तधेनुप्रदानेन भवत्यादिमहा
 दकं राजतंतुसुवर्णाज्जं विम्वं कारयेत्ते महान् १७ ताम्रपात्रमहाशोभं पद्माकृतिमकारयेत् महिषंगवड
 ग्धानिमधुना सह पूरितं १८ माणिक्यहेममौक्तानि क्षोभशुक्लेन छादयेत् एवंविधिं जपेन्मंत्री सर्वांरिष्टवि
 नाशनं १९ पिंगलतिलहोमेन तेन शांतिमवाप्नुयात् चतुर्दशाक्षरं मंत्रां मृतलक्ष्मीपरासह २० यत्र वीजा
 क्षमालानि जपितं सर्वकामदं वाचयेदमृतीशस्य शांत्याध्यायमहोत्तमं २१ तेन संप्रति संप्राप्ते तस्य ध्यानं वदा
 म्यहं एकवक्त्रं यडभुजं वामोरुस्थामृतीश्वरी २२ कर्पूरैरुधवलैरिह सर्वाभरणभूषिते सवितामण्डलाशी
 नं श्रुलाक्षाभयशंखजं २३ कलशेनुधृतौ हस्तौ विभुद्वौ हारमण्डितं अरुणावर्णामृतालक्ष्मीश्वेतास्य लोच
 नत्रया २४ चतुर्भुजाधृता शंखामिन्दीवरुथभानना देवस्नाननमालोकावरदाभयपाणिना २५ सर्वलक्षणासं

ने. शा.
४

पूर्णसर्वाभरणभूषिता एवंतौध्यायते येनसर्वारिष्टविनाशनं २६ सूर्यमण्डलसम्भूतौप्रसिद्धौपरमेश्वरौ
पुनरेवंवादिष्यामिवह्निमण्डलसंस्थितौ २७ पंचवक्त्रं दवाभुजंशुद्धाक्षरोऽनुधारितौ अक्षत्रिशूलचक्रा
णिवरहौदक्षिणोर्ध्वतौ २८ वामेधामृतसञ्जीवीमतसीपुष्पसंनिभौ सांघज्यवामहस्तेनपुस्तकं पाशव
ः परं २९ मण्डदामोपलं वनौद्रुकपद्मेषुसंस्थितौ वरदाभयपाणिंचपश्चतापरमेश्वरं ३० त्रिपंचलोच
नंदेवं व्याघ्रचर्मप्रधारितं लोचनत्रयदेव्याः सासिद्धिसर्वार्थदायिनी ३१ पुष्पांजलितथामालाजापितेसर्व
शान्तिदं दक्षाक्षरामृतीशेतिमहाशान्तौप्रपूजितौ ३२ तिलमध्वाक्षतंयुक्तेगव्येनैवपरिप्लुतं आहुतिदशसा
हस्रंमहाशान्तौसुरेश्वरि ३३ महारोगेमहोत्पातेपरचक्रभयावहे ग्रहदोषाभिचारेषुमहाविघ्नोजनक्षये ३४
विषरीतदशावर्तेराजयक्ष्णामहारुजे अनिष्टानिष्टदृष्टेषुप्रहारंचशरोचके ३५ एतादयोमह्यशान्तौयाग
यज्ञेषुपद्यते तेनकालोपिमृत्युंवचनेविधिमुत्तमं ३६ मृत्युंजयोमहानामशान्तौसाध्यायतमुत्तमं घटितुं
यस्यदेवस्यदेव्यासहितयार्चनं ३७ तेनाभीष्टवरंलब्धंमहापातकनाशनं अंनमः शिवायेतिमृत्युंजयत्रि
मूर्तये ३८ त्रयोदेवीमहेशानीनमस्तेशक्तिरूपिणी दिग्मात्रादिसादेवीशमण्डलोयत्रतिष्ठति ३९ स
र्वविघ्नविनाशायद्वारादीन्पिशान्तये नंद्यादिद्वारपालेवागुरुपंकौतथैवच ४० द्वादिद्वारवासिन्मःशान्ति

शिव
४

सुप्रीतभावने पातालादिशिवानेचभुवनेहाटकेश्वरे ४१ असुरश्चासुरासर्वाः शान्तिमाशुकरोनुमे नागावना
 गनागिनौविषदुर्पवलायुते ४२ पातालेवशतेसर्वशान्तिकुर्वन्नुमेसदा राक्षसाक्षसीसर्वाः पिशाचाश्चपि
 शाविनी ४३ तेसर्वदेवयोमाश्चशान्तिमाशुकरोनुमे भूताश्चभूतिनीमातायक्षाश्चयक्षणीतथा ४४ संतुष्टस
 र्वभावानांशीघ्रशान्तिकरोनुमे प्रेताश्चप्रेतरूपिणोयत्रतत्रवशोज्जगत् ४५ तेसर्वशान्तिकंभद्रेसदाकालेददा
 नुमे किन्नराःकिन्नरीसर्वामहोरगमहोरगी ४६ शान्तिकरोनुमेदेवोयोनियत्रप्रजायता विशाधरास्तथाशक्त्या
 गंधर्वायोषितापिच ४७ करोमेवसदाशान्तिसर्वकालेनुमेवच गरुडागरुडीचैवकुम्भारण्डास्तस्ययोधितः ४८
 शान्तिकरोनुमेनित्यंसर्वारिष्टविनाशनं समुद्राःसरिताश्चैवपर्वताचवनंदुमाः ४९ पल्लवाकूपवापीच
 शान्तिकुर्वन्नुमेसदा द्वीपाश्चैवोपद्वीपाश्चनानारूपाश्चजंतवः ५० सर्वशान्तिकरोमेवसर्वपापपरिक्षयं
 ब्रह्मज्ञानदम्पुकादेवक्षेत्रोपक्षेत्रमेवच पीठोपपीठसंदोहाःसदाशान्तिकरोनुमे ५१ उपसंदोहकासर्वामे
 लापश्चोपमेलकाः चत्वारश्चोपचत्वारःसदास्तस्ययतंकुरु ५२ पृथिव्यांसर्वभुवनायजनेचकटाहकान् अं
 तरिक्षेचसर्वत्रशान्तिमाशुकरोनुमे ५३ स्वर्गेभुवनपर्यन्तेब्रह्माण्डसप्रकाश्यः गावःसर्वमहाभातापृथ्विं कु
 र्वन्नुमेसदा ५४ आदित्यसोमभूपुत्रःसौम्यदेवगुरुर्भृगुः शान्तिराजग्रहाकेतुःशान्तिमाशुकरोनुमे ५५

नेत्रा
५

वालगृह्यवाचापि वृद्धैर्वोपकगृहाः शान्तिकरोतु सततं वलंसौख्यकरं तथा ५१ ब्राह्मीमाहेश्वरीचैव गृहे श्री
वैष्णवी तथा वाराही सा च शान्तिमाशु करोतु मे ५२ चामुण्डा च महालक्ष्मी रुद्रेश्वरी गणेश्वरी कुमारा
रुतयः सर्वशान्तिकुर्वन्तु मे सदा ५३ तारकाशिशियोगाश्च ग्रहशान्तिथयोक्तुः लग्नहायनदृष्टीहिकुर्वन्त्वा
रोतु मे ५४ ब्रह्माविष्णुस्तथा रुद्र ईश्वरश्च सदा शिवः शिवशक्तिमहाभागा शान्तिमाशु करोतु मे ५५ भैर
वो भैरवी सर्वा ये ये घोराश्च घोरीकाः सर्वसुप्रीतमनसा शिवं भवन्तु मे सदा ५६ हृदयशिरः शिष्यावर्मनेत्ररस्तु
महेश्वरः करोतु मे महाशान्तिं सर्वकालसुखावहा ५७ शान्तये वनयौर्वीक्षं पौरो शयौर्गामीश्वरी सर्वशान्तिक
रो मे च सर्वदुःखविनाशनं ५८ निशाचरक्षिणाख्या च दीपान्वयति शेश्वर निशानाथी जनः सर्वा सदा पुष्टिं द
दातु मे ५९ पश्चिमाक्षकुम्भारख्या तात्रीरपेकात्रयरूपिणी कुर्वन्तु सततं शान्तिं सदा कालं ददातु मे ६० कालि
का च पराख्या तावोडशान्ता प्रकीर्तिता सर्वा रिष्टविनिर्मुक्तं महापातकनाशनं ६१ उर्व्वरूपारख्या तावर्त्तिकान्च
यउच्यन्ते त्रिपुरा त्रिपुरी सर्वा शान्तिकुर्वन्तु मे सदा ६२ अधोऽहो हटकं प्रोक्त्वा विद्या सर्वत्र ख्यातयः हातको हा
टकी सर्वाः सदा कुर्वन्तु शान्तिकं ६३ सिद्धान्तनेत्रकं त्रीणि तंत्रं मे वच सर्वभः अहं नाजिन चार्वाकाः तत्ततं शान्ति
मे सदा ७० दुर्गेश्वर महा नाथाः प्रतीत्या परमेश्वरी ते सर्वे प्रीतिमनसा शान्तिकुर्वन्तु मे सदा ॥ ७१ अस्माच्चोत्तर

रामः
५

राजेशीभीयरगोरुइदेवता सखवशांतिं कुर्वन्नुतिममेवमहात्मनः ॥ क्षत्रपालोगणाकाक्षो योगिनीवदुकोत्तमः
 सर्वसुप्रीतमनसाशांतिं कुर्वन्नुमेसदा ७३ पातालादिशिवांतेव औत्तानपादकोमधीन हृष्टिमुखानुकूलं सदा पु
 ष्टिकरोनुमे ७४ विश्वस्थितियथामूर्तिर्लिंगाकाररुतिभगाकृतिः सर्वाभीष्टप्रदो देवः शांतिमाशु करोनुमे ७५
 त्राक्षराममृतीशस्यमहालक्ष्मीमनोरमा चतुर्दशामृतीलक्ष्मीशांतिं कस्वस्तिमेसदा ७६ दशांकोमृतसंजीवी
 सर्वापापक्षयं करी सदा पुष्टिं सदा शांतिं क्षेमं कुर्वन्नुमेसदा ७७ कौमादिशिवांत विश्वजनकः व्याघ्रं समस्तेश्वर
 नानारूपनिरूपरूपपरमामादिसिद्धिप्रदः ७८ स्वशोकजरादिपापहरणं साभीष्टलब्धो मतिः सोयं श्रीकरुणाप्रवे
 तमतिमानेवेश्वरः पातु माम् ७९ एतेभ्यो देवदेवीसाशांत्याध्यायो मृतीश्वराः भक्तिभावं पठन्त्येवं महापातकना
 शनं ८० कोटिजन्मार्जितं पापं बाले यौवनवार्द्धके पठनान्नश्यते यस्य सर्वाभीष्टफलप्रदं ८१ आयुर्दं सु
 खं पुत्रं धनं धाम्यवरस्त्रियं शत्रुनाशं जयं प्राप्तं सर्वकामार्थसिद्धिदं ८२ भयसर्वविनिर्मुक्तं यशः सर्वसुखं भवे
 त राजयश्माविमुच्यते शतायुः हायनायुषं ८३ इह भोगभागी वधरत्नपरां गतिं यस्मिन् देशे उपपद्यते तत्र दे
 शेषु शांतिं ८४ पठते शान्तिकाध्यायं स्वयं वा चैव पश्यते उद्देशवाचयत्येवं महापातकनाशनं ८५ शांत्या
 ध्यायनिदं नाम पठत्येवं समाहितं सर्वबाधाविनिर्मुक्तं सर्वकामार्थसिद्धये ८६ इति श्रीनेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे

ने. शा.
६

मृत्युंजयशान्ताध्यायो नाम तृतीयः ३ अथेदानीं वदिष्यामि श्रूयतां परमेश्वरि नित्यकर्मादिकं कृत्यवास्त्राणां
दीतिजातयः १ चक्षुःशिकम्भवेकात्रं मलमेव शरीरिणां तस्य नित्येव शुद्धीनां शौचादिकं कृतं विधिं २ प्रत्यवेसम
योत्थाय चिंतयेद्देवपूर्वकं मलमूत्रोक्तिं कर्मदिनरात्रौ विधिस्तथा ३ दिने चोत्तमं मुखे देवरात्रौ चैव नुदक्षिणं परमं
ज्ञायते मंत्रीभास्करादक्षिणं कृतं ४ उपवीते दक्षिणे कर्णे तनो कृत्वा महीतले नाडीवर्तेव कर्मवमलं च रेचयेत्ततः
५ अभ्यासने मृज्जदायगुडशौधैः पंचधा स्वाधिवैद्यैः चैकवारं गणिवामपाणिद्वयात् ६ उभौ हस्तौ कृतौ समौ स
प्रतिचौ मजे वस्तयोः मृदाभावे यदा शौचं वारिणां ज्ञातमष्टधा ७ आचम्यांगुलमूलेषु पृष्ठे गुह्ये गुह्ये च क्रमे
णांगुलं पंच हृदयायाचमनुस्मरेत् ८ मुखेनामापुटौ च शोकरणे वा हृदि शिरो क्षीरक्ष्मादिका यद्वा नांदन्तकायं
दशांगुलं ९ ततः स्नानमकुर्वीत नद्याया यत्र तत्र च प्रथमं च मलस्नानं मृत्तिका च द्वितीयकं १० तृतीयं मंत्रकस्नानं
चतुर्थं गायत्रीपरा पंचमं वषट्गेन वष्टं मूलमहोत्तमं ११ षड्विधा स्नानसंचार्य सर्वपापव्ययो हति परिधाय दधौ
वासंतिलकं मूलमुच्चरेत् १२ ततो न्यासमकुर्वीत षडंगं करवांगकं हडास्यं च हृदयं स्रव्यौ चैव शिरस्तथा १३
ईशिरवायै वौ षडन्तं हंकवचमुदीरयेत् सैत्रिनेत्रयं जेयं ह्रीं च कवचमेविड १४ पौर्ववदस्य मुञ्चार्य देशदि
कक्रमरक्षयेत् कौर्ममुद्रे वकुम्भे वा ध्यायेत् पौर्वाह्वास्त्राणी १५ चतुर्वक्त्राचवालासाहं सस्थो हस्तकंचतुः अस्

रामः
६

सावर्णास्यपुस्तैकमभयाचकमण्डलं १६ सर्वाङ्गलक्षणोपेतारक्तवासाजिनोत्तरी तपस्वीरूपिणीदेवीप्रातःसंध्या
 मनुस्मरेत् १७ तर्क्ष्यानेस्थितादेवीश्रृङ्गांगीश्रृङ्गवाससा यंचवैद्यपंचवर्णाङ्गसर्वाङ्गयौवना १८ चतुर्भुजाधनाच
 कंगजशंखमणिवरा सर्वाभरणभूषाङ्गीध्यायेन्मध्यदिनेशुभा १९ कृष्णारौडीहस्तथासायंचाश्वपालोचनत्रया व्या
 पुचर्मपरीधानासर्वालकारभूषिता २० चतुर्हस्ताक्षशूलानिकमण्डलवाभयप्रदा सर्पकुण्डलखण्डेकुशिरसाचकिरी
 टिधा २१ ध्यायेत्सायाहवीरौडीमुक्तिमार्गप्रदायका निर्वाणपाचार्यरात्रेबुद्धिराश्वपालोचनत्रया २२ स्नातकृष्णस्त
 थाश्वेतावृद्धासिंहासनस्थिता षडभुजाशूलचक्राणिपुस्तकेन्द्रीवराश्च २३ कमण्डलुवार्द्धधोवामेपीर्यादीपिच
 र्मभिः गजचर्मोत्तरीदेवीरत्नमालाविभूषिता २४ ध्यायतेवार्द्धरात्रेसापरमोक्षप्रदानरा एवंविद्याममुदकेषडङ्गमूल
 स्नानते २५ प्राणायामस्तगायत्रामूलनैवषडङ्गकं वामहस्तेजलादायपंचाङ्गचास्यगुरुयेत् २६ तज्जलेजिघृतेद
 क्षोक्षिपेदस्यशिलोपरि आचम्यजलमादायक्षेपयेच्चोर्द्धमस्त्रकं २७ गायत्राजपतेद्ब्रह्माभास्करोलोकसाक्षिणा
 प्रदक्षिणाचरुदयंपादाङ्गुष्ठौपृशेत्तशिरं २८ भूमीनमस्यतेभानौकवचमंत्रवीतदा आचम्यपौर्ववत्सर्वदेवपि
 त्रादितर्पणं २९ वृक्षाविष्णुश्चरुडश्चईश्वरश्चसदाशिवं ॐ हूंसरुतरेत्सर्वदेवादयश्चवीस्तथा ३० सनकश्च
 सनदश्चसनात्पुनर्नृत्तयिकं आसुरश्चश्वोद्धावपचशिष्यवशिष्यभिः ३१ जमदग्निर्कोशिकश्चसनत्कुमारतृती
 यकं दिगपतेर्दशोदेववर्हिषिदशोमयस्तथा ३२ अग्निष्वात्ताचदेवेनंपितरौदेवसंज्ञकं पश्चात्स्वयंचपितरौददेमे

नेज्ञा
७

वंतिलैक्यैः ३३ अपसव्यस्वधौ चार्यपितरस्वपितामहाः प्रपितामहा तथा मातापितामहीतयितामही ३४ मा
तामहप्रमातामहहृद्रपौर्वमतः परं मातामहीप्रमातामहीहृद्रपौर्वतथैवच ३५ स्वगोत्रावसातीचसर्वभ्यो मेकुले
मृता असंस्कृता अपुत्राश्च ये च वंधुविहीनकाः ३६ ते सर्वे तृप्तिमायातिवस्त्रोदकं मया ददेत् नाग्निदग्धाश्चा
ग्निदग्धा ये गते च विनाशकाः ३७ ते सर्वे तृप्तिमायातिभूम्यां दद्यात्तिलोदकं पुनरावम्पकृतन्यासमिद्विद्यां स्मृदि
हृदं ३८ दिने दिने कृतं पापं गम्या गम्यंतथैवच अन्ये वा ये च पापानि नश्यन्ते संध्यता कृतं ३९ येन संध्यतयं कृत्वा
चतुर्थमोक्षमेवच प्रहृपातकनश्यन्ते उरितो घाविनाशनं ४० दुर्लभं मानुषम्याज्ञे वा स्यात् दुर्लभं तथा दुर्लभं
लभते दीक्षा दुर्लभं गुरुमुत्तमं ४१ गुरुशिष्यपरीक्ष्यादि निर्णयं परमं विधिः अभद्रगुरुवर्जं यात् शिष्या न पित
थैवच ४२ इति नेज्ञानार्णवे महान्तं त्रेति स्याद्विकंचतुर्थः ४ अथेदानीं वदिष्यामि गुरुशिष्यपरीक्षितं अभे
वगुरुणा शोभं कुशिष्यं गुरुगृहा १ अभेद्राजकुलोत्पन्ने सुशीलो लोभवर्जितः सर्वज्ञ मबुधः प्रोक्तं परागमसुवे
दितः २ अतर्कवादिनोत्साभीरात्रुमित्रे वरेकतां माहुर्यरहितः त्राणी सर्वलोकोनुजंततः ३ नालो सो शिष्यते स्म
त्रे मागमं सर्वज्ञानतः तिर्विकल्पेति संगोचदरिद्रो लोकरंजकः ४ नक्रोधो न च खर्वी च नादीर्घी नतिरुस्यभाक
नशुक्ला नतिस्थला न कसोद उरं तथा ५ वन्दिलो कुटुम्भिर्दन्तो वर्ज्ये वंगुरुबुधः एवं परीक्ष्यये मंत्री शिष्यं शास्त्र
मथोच्यते ६ सुशीलो धार्मिकोत्साही विद्याभ्यासेषु तत्परः भक्तिभावकृतो स्यात्ता अद्राश्रयविशेषकः ७ सर्वसं

राम
७

गाकुलीनां च लोकरंजितदक्षिणः अधमो निर्धनश्चैव न स ठोनालसत्तथा ८ एवं परीक्षतुं शिष्यं गुरुनिश्चयः श्रु-
 यतां ब्राह्मणरूपसर्ववर्णचौद्रवकपिलं विडः ९ उः शीलं च धनाद्योचक्राश्रयस्तथैव च दाम्भिकः पित्रः कामी हत-
 व्यसनतत्परः १० रोमशो व्याधिपीडितश्च माहुर्यो मानिनस्तथा तेकाश्याकनामानि देशमेव विशेषतः ११ दीर्घखर्वो विदेशी
 च परागमनवैतिच निरुत्तरागवेता च रूपो दक्षिणवर्जितः १२ नशांतो न विनीतात्मा क्रोधलोभेन संयुतः तस्य नो व्याधि-
 नाश्चाश्च नो चाटं च न वेदितः १३ एवमादिगुरोर्निश्चयं शिष्यनिश्चयवदाम्यहं उः शीलो दाम्भिकश्चैव परदारतस्तथा १४
 इतमसममूर्खं च लोभरूपणमेव च धनाद्याश्चातिरिक्तं च वन्दते चैव लज्जतां १५ व्याधिनश्चांगहीनानि लोको वदति
 इत्येताः आलसं कर्मकार्यं गुरुवाक्यविलेखकं १६ परोक्षे दोषाणां वाच्यं प्रत्यक्षे मधुरं त्वः अधमकुरः चाश्रेति प्रतीतो-
 नैव मंत्रकं १७ सुलक्षणं गुरोर्दीक्षामभीष्टफलभाग्यवात् अलक्षणं गुरोर्दीक्षान्नश्नते सर्वसंपदा १८ शिष्यसुलक्ष-
 णं लब्धगुरोः सर्ववसम्पदं कुशिष्यप्राप्यते तस्माद्भस्मराशौ यथा कुतिः १९ इति नेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे गुरुशिष्यप-
 शिक्षायां पंचमः ५ श्रूयतां परमेष्ठानि गुरुमंडलमादिभिः देवपुत्रकृते कालं मुद्रां मूलमुत्तमं १ दीक्षाकाले च स-
 विद्यां प्रतिष्ठाप्य विशेषतः उत्तराश्रयते भानोः स्पष्टादिमुत्तमं विडः २ दक्षिणाश्रयते भानोः शान्तिककरांशुभं पवि-
 त्रदामने चैव सूर्यचंद्रोपरागयोः ३ क्षेत्रे तीर्थे शिवे गत्रौ महागुरुसमागते युगादीकार्तिके रेखा अगस्त्योदयपर्वणि ४
 अथैव क्रियते दीक्षानानुकूलं शिवं भवेत् विष्णवे जातदिने के दीक्षाकरणमुत्तमं ५ पौर्णमी च चतुर्दश्या ममावाश्या मथा

ने.ज्ञा.
८

शमी पंचमी दशमी चैव दशमी च द्वितीयकं ६ एकादशी च नवमी तिथिरेषा प्रकीर्तिता कृत्तिकारोहिणी पुष्या मृ-
गश्रवण रेवती ७ स्वाती मृगशिरा हस्ता चोत्तरा च यमेव च दीक्षा कारणेन सत्रयोगं वैवदाम्यहे ८ शोभाप्यमा-
भनं वृद्धि शिवसाध्या च हर्षणः कुर्वन्तीति रागुष्या न सिद्धि अस्ते च मुक्तमं ९ दिवाकरो गुरुसौम्य भृगुश्चैव मथा-
पि वा वसन्ते सम्य दश्वा ऊर्गीष्वे वैवधना ख्याताः १० वर्षासफल दे प्राण्य सरदेयं समाप्नुयात् हेमन्ते वैवशोभाप्ये-
शिशिरे पुष्टिमाप्नुयात् ११ सर्वकाले च दीक्षा च कालमाहुः सुरेश्वरि प्रतिष्ठा माघ फाल्गुन्ये वैशाख ज्येष्ठ मेव च
१२ पौष कार्तिक भाद्रति प्रतिष्ठा घाट मेव च एतां क्रमेण मासेषु कामना वविशेयतः १३ सिद्धिदं सुखदं पुत्रं य-
शश्चारेण्यमेव च स्त्रिय शोभाप्य संपत्ति मास फलमुदाहृतं १४ ज्योतिषः श्रेष्ठमुच्यते कुलीन शास्त्रसाश्रयः अपस-
व्ये प्रतिग्राही ज्योतिषा वर्जयेद्दिः १५ सुमेहनिगुरोर्धोन्निगत्वा मण्डलं कारयेत् निर्विघ्नं सफलं सिद्धि मण्डलं कारणं
फलं १६ पौर्वपुष्यादिकं धत्वा गुरोः पश्चिम संमुखं शिष्य पौर्वमुखं स्थिता सुविभूता समाहितं १७ गुरोर्मंत्रपदे
मेवं हृदयांशमनुस्मरेत् आचम्य नोयसंधत्ते मण्डलं कारणं तथा १८ परिसमूहलेपं च हस्तमात्रेण मध्यं
धर्माया वीजसमुक्तम्योर्वादि क्रममर्चयेत् १९ मध्ये ब्रह्मादिसंघातं पूर्वप्रज्यस्ववीजशः चन्दनादिप्रपद्यते वंदयेत् कर-
संपुटं २० स्तोत्रमेव ददेत् शिष्यः सर्वकामार्थं २१ नमः जातुभ्यां धरणीं कृत्वा गुरोस्तोत्रमुदीरयेत् २२ संवत्तोपरिमंड-
लान्तपरमं व्याप्तं गुरोर्भूतिभिः जातुं स्वभगतिमने कुरुति म्यापौघविध्वंसनं संसारगोचमग्रमुद्धरजनैः शिष्यादिभ्यो

रामः
८

ज्ञानतंतस्मै श्रीगुरुनाथचामृतकलावन्दे जगत्करिने २२ आदौ मध्यपरांत पापकृतमे जातेन चाज्ञानशो बोधानंद
 परंपरा यतरणैरज्ञाननो मूढधी. कास्यतेतवचां हि वन्द्युगलं घोरान्धपापो महान् तस्मै कारुणभावयस्य हृद
 यमायामलपाशहा २३ मिथ्यासंशयचिन्तानि कृतमे संमक्प्रमादं पदं भावाभावविचारयोगकरणं विज्ञान
 संयोगदं मालांकटकवन्दय प्रणवतंतत्त्वोर्मिदृष्टसुखं सोयं श्रीगुरुयोगमंत्रविमलंतस्य प्रसादे लभेत् २४
 भिन्नाभिन्नशिवसंशक्तिपरमावोधं परं डर्लभं लब्धं ते परमार्थसारपदवीभोगान् चितो मोक्षदं अस्मिन्भोगप
 रान्तमुक्तिभवितां वन्द्यो प्रवन्धछिदे श्रीमच्छ्रीगुरुभिः प्रसन्नहृदयं विध्वस्तपापो महान् २५ दीतिज्ञानममोघ
 सः शिवपदं भूतिर्विभूती पदं ख्यातं निश्चयपापघोरहरणं सिद्धिदं शारदं इच्छाकामप्रदो विशिष्टगुणवान्
 रणपविद्यावरे ज्ञोतिर्योगज्ञयन्ति ज्ञातकरणं मृत्युं जयः श्रीगुरुः २६ ७ः स्वं श्रीगुरुप्रणाशकारणं विधिं मायाम
 लपाशयं छिद्यं ते कुरुणास्वदिव्यपगमं जातो जगत्ज्ञानं साभीष्टं फलदो विपत्तिहरणं दीक्षाप्रभावाज्ज्वलंत
 स्मै श्रीगुरवे नमोऽस्तु भवते विद्याविध्वंशनः २७ सोधंतांत नयेन वदसु कमलं ~~द्वयोऽशोऽद्वयोऽशो~~
 संख्यायां दशभिः षडश्वरकं षट्चक्रमाज्ञादये पूर्यंतं मणिचिह्नकाप्रहसं समाधारणा मां किते स्तस्थानविशोध
 यंति विमलंतस्मै नमः सौगुणः २८ भूमीवर्णपदं चतुर्वकलयामंत्रेण यमंत्रकं गर्भावांतकरं विसृष्टहरणं ह्यो
 रीरसोध्यकृतं योयं मानसतं प्रसन्नवरदं पापो घनिर्मेचनं सोयं श्रीगुरुभिः प्रसादकिरणात् ज्ञानप्रकाशोत्तमे

ने. शा.
८

२९ वर्गान्तपरमाक्षरान्तस्वरसंकरणान्वाहने उभान्तमणिप्रकेषुविधतं स्वाधिस्थितं तेवलं आधारेवस
कान्तयन्तिमतिमान्स्वस्तसंवीजाक्षरान्तस्मैश्रीगुरवेनमोस्तुवरदोस्तुजानध्वंतच्छिदं ३० अज्ञानतिमिरांधकारपठ
लंसछादितं वेतसंज्ञानाज्ञानकृतं मनैककलुरवयस्यप्रमादाहृतं सम्यग्ज्ञानप्रबोधकारणविधुम्भं प्रदानं प्र
भासोयं श्रीगुरुविश्वबोधजनकस्तस्मै नमः स भवे ३१ एतत्स्तोत्रगुरुं नत्वा प्रसन्नो दीक्षयंकृतान् विसर्ज्य मंडलं
चास्त्रम्यंदेस्पेवंगुरुः सदा ३२ सुभेहनिशुभं ताराप्रसन्नो भगवानगुरोः ~~करेणुविधि~~ विधि
स्तौ सैवमस्तु गुरुर्वदेत् ३३ इति नेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे गुरुमण्डलविधानो नामः षष्ठः ६ प्रवक्ष्याम्यधुना दे
विकर्मदीक्षाधिवासने मण्डपं रजमादीनां पूर्वादि कमतोरणं ७ नवकोटं लिखेन्मध्ये शक्त्याकारं तु मध्यमे
वामदक्षिणामध्ये सुचंद्रसूर्यो जि स्थानकं ८ त्रिधरादित्रयोमंत्रं क्रमेणावर्तमर्चयेत् श्रीणिशक्तिसमायुक्ता
ब्रह्मराणादष्टकोणके ९ गुरुश्च लोकपालादीन् वर्तुलंकारकायजेत् शेषाथ प्राप्सोभंते एवं मण्डलकारयेत्
१० बरोडुम्बरमश्वत्थं पिलक्षनौ रणं कृत्वा विदिशे कदलीदारुपताकादशदिक्क्रमं ११ इडाधुधोपमोर्ध्वे
रक्तश्वाग्नेयशोचरे पक्षजम्बूफलाभातिदक्षिणे चैव केतुकं १२ नैऋत्यां धूम्रभाजोक्तं दारुणं पाण्डुरंतथा वा
यव्यां हरितं वर्णं सौम्यपीतमधोच्यते १३ ईशान्यां भक्तभारक्तं ब्रह्मस्थाने प्रकीर्तितं हरितमधो विष्णोचपंचवर्णं
तद्भुवके १४ शान्तिविशानिहन्तिश्च प्रतिष्ठाहारतामतः पौर्वाशाकलशस्थाप्य पंचपध्वं वसंयुतं १५ फलक्षितं

रामः
८

तथा छत्रं रत्नगर्भं च कुम्भके ब्रीहिकलसङ्गधानि पूरयेत्पंचगव्यभिः १६ इन्द्रादिशतधा मातामृगकृतयुगो
 त्तमं अग्निरैकतथा वन्हौ यमो माताय पुस्तुतो १७ क्षत्रपालं दक्षिणे च नैऋते शक्तिबोधत वरुणो लक्ष्मीश्च
 वापरो १८ सौम्ये माता च हेरम्ब प्रचेतो नृसि चार्चयेत् वायुगणास्तथा स्थानं कुवेरेणैव कोस्यकं १९ कलि
 भिर्दिगमात्रकं २० ईशे गुरुस्तथा बुध्ना दुर्ध्वपालकसंज्ञकं २१ ईशाश्रये महादेवं मृत्युं जयमहेश्वरं एवं काल
 समारोम्य स्वस्वनामसर्वीजकं २२ पंचगव्यानि साधयेत् दुग्धं दधि घृतं तथा गोमूत्रं गोमयं नीरं शिवशक्त्या
 यथाकृतं २३ कृष्णाया गोमयं कर्षिताया यो मूत्रमाहृतं श्वेतायां क्षीरसंश्लेषं सवलाया दधीकृतं २४ क
 पिताया घृतं श्रेष्ठं मलाभे च यथा तथा एवं च द्रव्यसंवेगो संस्कृतं गव्यपंचकं २५ गायत्र्या मूलसंयोज्य विभागं
 कारयेत्ततः वन्हौ सर्वे दक्षिणे कं पंचगव्यप्रसाधते २६ असंक्षेपयते ब्रीहिलाजा चैव मथापि वा अस्य सं
 मार्जनं प्रोक्तं महेशो तं निधापयेत् २७ पौर्वादिब्रह्मकान्तं च स्वस्वनामेन स्थापयेत् अमृतेश्वर तथा देवी प्र
 जयंतौ सर्वीजभिः २८ रक्षार्थं भ्रमते कुम्भौ धारयां भ्रमते श्वरीं आचार्यं वा च येत्याहं सर्वविघ्ननिवारणं २९
 नाथो महेश्वरो युक्तं यं यं कामे समारभेत् प्रसादं कियते रक्षाया वत्कालकृतं सति ३० स्थिरमनं प्रपूजे
 ति उपचारोऽसंयुतं स्तोत्रमेव मुदीर्य नैकं कर्म कर्मान्तरं कृतं ३१ दिनकरविधुवह्नौ संस्थित्या च पद्मे मनसिक

नेशा
१०

रणात्तदेधर्मकामार्थं शिवमनुदिगमंख्यामंत्रनामाक्षराणि जयति परमनीशः शक्तिप्रकोम्परेण
३० नमस्कारकृतेत्येवं अभेकराउपरस्कृतं कण्ठस्मलक्षणप्रोक्तं कामेनाजविशेषतः ३१ चतस्रं पद्ममोकारं शा
तिकैलाशमेव च वर्तुलमर्द्ध - - - - - कौगाकः ३२ अष्टास्रं वज्रमोकारं चक्रांकं कण्ठमाकृतिं वि
भिरवत्तानुतत्त्वानि शिवविशालमुच्यते ३३ उच्चवोयाममानेति एकेचांगुलहस्तयोः ध्वजसिद्धयश्चैव गजशक्ति
कपोलयोः ३४ धूमश्चानखरोध्वाक्षवश्यश्चैव अभिचारके शान्तिकपौष्टिकतद्वपमभिचारे क्रमादिसं ३५ ग्रासंकार
यतमं श्रीकण्ठं च षडंगयोः ध्यायते मृत्युनिदेवं स्वयं मूर्तिमन्विनयेत् ३६ षडंगमूलमुच्चार्य पूजयेद्दर्शयत्तकं परिसं
मूहलेयोनिउल्लेखं कृदन्तथा ३७ अंत्येक्षनिखतेरेव जंकं षड - - - - - ततः - - - - - रत्नहेमनिधापयेत् ३८
चतुर्व्यथकुशं दद्याद्विष्टरेवग्निपूजयेत् रक्षार्थं स्रजवेष्टेति आसनं चास्तकारयेत् ३९ अष्टादशेति संस्कारं हृदया
द्यासमंत्रकं अग्निमान्नीयसूर्याभां यत्रोत्पत्तमथापि वा ४० द्विजालयेथवाभावं दर्भक्षालात्समाहृतं शुद्धपात्रे नि
धायेति प्रोक्षणां चास्त्रमंत्रकं ४१ क्रव्यादनिर्वपेचास्त्रे सर्वपोराजिकाजने प्रत्यक्षजठरे विन्दोरेकभावमनुसरे
त् ४२ कवचेनावगुंठेति धेनुमुद्रां प्रदर्शयेत् चेतनं बीजमंत्रेणावह्रिचेतनमुच्यते ४३ हृदयं वह्निमादाय कवचे
नैव धाम्यति मूलेन स्थापयेद्दक्षैर्दग्निम्वगीक्षीयोनिमध्यगे ४४ आवाहनं च स्थाप्यते गुंठनं धेनुमुद्रया षडंगं
पूजयेद्दक्षैर्न संसृतकप्रोक्षणात् ४५ गर्भाधानादिवाहुत्या षडंगं क्रममंत्रकं समिधदशहोतव्यं प्रानोमलेष्टु

राम
१०

तं ४५ मूलमंत्रसमुच्चार्यसमिधदशहोमतं पार्वयतेवहौषडंगमूलमूर्तिव ४६ अक्षवाठनरक्षार्थहृदयादिचतु
 श्रमं ब्रह्माभैरवविस्वीशपौर्वदिक्कमवाहसु ४७ ओं जूं सः ह्मो मंत्रमेतिवक्रममुदाहृतं दिगीशदशकंप्रत्यस्वस्वनामे
 नवीजकं ४८ ब्रह्माप्रणीतसंस्थाप्यस्वदक्षैवामशोचरे नागविष्णुप्रणीतेचक्रशयं प्रजापति ४९ प्रतर्प्यशुक्रशुवामूलं
 क्षालयेद्वरिणाहृदि पृथिव्यायेतयोश्चक्षुःस्थाययेदक्षिणोत्तरवा ५० त्रितत्त्वं प्रजयेत्यात्रं शुक्रशुवापरिमूलकं आज्यस्था-
 लीप्रतर्प्यनेवास्त्रवाहृदयेनच ५१ पवित्रकरणं वर्मपवित्रसहितं घृतं प्रदक्षिणास्रश्चावेततत्त्वं वैतावलोडनं ५२ द
 नेज्वालघृतेदद्यात्शिखोवह्नौ निधापयेत् आज्यस्थालीसमादाय वर्ममंत्रमनुस्मरेत् ५३ अडधाद्यभिर्दधे घृतं किन्नवडा
 जतिः घृताजतिप्रदातव्यं स्वयं वीजेन मंत्रभिः ५४ चक्षुकालप्रजापत्यौ दिगीशपंचकारणं त्रयोनेत्रेशनेत्रेशीपौर्ववत्तमंत्र
 मुच्येत् ५५ अग्निसिद्धकृतं चैव नाडीर्वाग्निनरेवच जिह्वाचसप्रभिः प्रोक्तं षडंगमूलहोमयेत् ५६ हिरण्यकनकार-
 काशुक्लातटनुसुप्रभो रुहाचवह्नुह्याचसप्रार्णोरशनाक्रमं ५७ शांतिकं पौष्टिकं चैव मारुतताडनं तथा त्रासनं वक्ष्यति
 देवजिह्वायां फलमाहुतौ ५८ वेदादिमण्डपे देवौ घृताहुतां स्वयं जकं शुवाप्रयतेगव्यं चतुर्द्वीहृदयादिभिः ५९ घृता
 वलोकने चैव शिव्यावायोः पिकोथवा तिलाक्षतयवगव्यं कुग्धं शर्करया सह ६० येन सकृदग्नौ हविर्वाग्मगमुद्राप्रदापयेत्
 शांतिकं पौष्टिकं चैव मारुतगसर्वार्थकामदं ६१ मुद्रया चैव जतिक्रमशः मंत्रमंत्रार्थसिद्धये सर्वेषां वलितलाहुतास्वयं
 नामं प्रवीजकं ६२ साधयेच्च रुक्मपाकं देवार्थं शिष्यमेव वा संस्कारं तंडलादीनि षडंगं चक्रमपचेत् ६३ धर्मधर्मवैरुत्ता-
 नोपचेन्मूलसमुद्धरेत् मुखिकापंचचैकेन तंडलतं पचेत्सुधीः ६४ कुग्धं घृतं च रुक्मं शर्करां सहितं पचेत् क्षीरपूर्वोत्त

गीतं च वेदकलशचामरं शुभं मृत्तिकासर्वपादीनिवालयो फलपुष्पयो ८२ जोतिष्यो भिषजं चैव संध्यासो-
 कं च पूर्वका यवतंडुलबीजादीन् वीरगुरुः छणवकोर्मयः ८३ नक्षत्रोगजद्व्याघ्रसिंहवेतालिकादयः एतादयः
 शुभं शोकं लक्ष्मीसर्वार्थसिद्धिं ८४ अशुभं च वेदेदेविप्रवृत्त्याकाष्ठवातरं मस्तुतेलग्रहोपासंस्तस्यैव च
 ८५ सरक्तं च तथा वामं सौम्यं शुभं मृतसुधी महिषं काकलकानिश्वाभृगालोष्टुगर्दभा ८६ भूतप्रेतपिशाचा
 निराक्षसाष्टौ जातयः भूकंपोभनिमगाचकतहं रोगमेव च ८७ चौरपिअनकालास्त्रंगृहारां रोगरांत
 था रुद्राश्वरोहनं हृदिर्नक्षत्रपातं मृशं ८८ सार्वजो कालपुरुषं प्रमशानादिशदाहकं अपूर्वोद्भूतसर्वा
 णिभेदेतरविजानतं ८९ एवं च स्वप्नपश्यन्नेसानुरूपनिबोधतः प्रयोगेन विधिर्ज्ञातं फलाफलशुभाशुभं
 ९० एवाधिवासनं कर्मदीक्षाविधिमथोच्यते इति नेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे दीक्षाधिवासनसप्तमः ७
 प्रातरुत्थाय स्नानादि कृत्वा गुरुनमस्कृतं पृच्छते गुरुणा शिष्यं स्वप्नकालशुभाशुभं १ अशुभं शान्तिकं
 दानं दशाक्षरामृतोभ्यौ सहस्रहोमं कृत्वा तु २ स्वप्ननाशनं भवेत् २ पौर्ववत्संस्कृतं देहं ताडयेत् हृदयात्कं
 शतधा पुनर्मूलेन शिष्यशिरसि वडंगकं ३ नेत्रपत्रेण वेष्टयेत् नेत्रमंत्रे समुद्धरेत् हस्तोदित्वासमाग्रीयं मंडपे स्थ
 तिप्लागके ४ मूलं कथयते कर्णौ प्राजनिमुष्पपातनं अशुभं स्थितिः लोहाद्यं शान्तिहोमं दशाक्षरं ५
 नेत्रपत्रसमादाय नमस्कृत्वा गृहेभ्यौ स्वदक्षे स्वस्तिके पीठे स्थित्वा शिष्यं च धर्षयेत् ६ आहुतौ चास्त्रमंत्रेण

ने. जा.
१२

षडध्याशोधयेत्ततः आज्ञायां च विभुधौ च त्वनाहतमणिपूरके ७ स्वाधिष्ठानं च स्वाधारे त्रिधा सृष्ट्यादि
संरुहेत् आधारादि कृतं शोधमाज्ञाते वा कृतिं ददेत् ८ हृक्षवीजं च आज्ञायां अविसर्गं विभुधौ क
रणान्तं च मना हत्वे उफान्तं मणिपूरके ९ स्वाधिष्ठाने वलान्तं च वसंतोन्धारथानके कौर्मादिगेव पर्यन्ते मा
धारे शोधयेद्दिः १० भुवनाद्यास्तविष्ठातं पौर्णाचैवाभिधारयोः नरकादिसदेवांतस्वाधिष्ठाने प्रशोध
येत् ११ पदाध्यापतिविष्णोतं पौर्णाचैवाभिधारयेत् अकारादिचक्षिनातीतं वर्णाक्षरंतथैव १२ मणिपूरे
प्रशोधयेत् क्रमेण परिकल्पयेत् वर्णाद्योदधि विख्यातं पूर्णाचैवाभिधारयेत् १३ कलासंनितिचायादि
रष्ट्रविंशतिसंख्यायां शोधयेच्च अनाहत्यर्वजं चैव कलान्वितं १४ कलाध्यासे वविष्ठातं पौर्णाचैवाभि
धारयेत् चतुर्विंशतिपंचाशद्यद्विंशैव मथाशिवं १५ शोधयेच्च विभुधौ च एवं कर्म मुदा हृतं तत्त्वाध्याज
गदक्षातं पौर्णाचैवाभिधारकं १६ गायत्र्यादिमहामंत्रमनावास्यांतमंत्रयोः शोधितं च पराज्ञा च सृष्टि
संसारयोगतं १७ मंत्राध्यावमहाक्षातं पौर्णाचैवाभिधारकैः एवं षडध्यानामायं सर्वांगसमुदाहृतं १८
षडध्याशोधयेत्पश्चादहिलक्षणलक्षितं शिष्यस्य पौर्वजं पापं वह्निना कथितं पुरा १९ दृशादयम
ह्यपापं नाशनाथं होमयेत् पापभक्षणमंत्रेण अथवा तत्र वा तना २० अतीव च महापापैर्दर्शश्चाम

रामः
१२

घोरकं तेन पापं प्रमोच्यते जानीयादग्निलक्षणात् २१ उर्गोक्षभ्रमिचोरेति स्फुरदग्निम्वालघोरके पेश्च
न्येकृद्भुकाभिश्च धर्मैश्चिष्य प्रवादिनां २२ गर्वागमाशिरवाप्रावंस्तेयकारणकंपिते गोवधोश्चादुणीवाद्येव
सप्तश्वग्निलीयते २३ सुरपीधमधमायनेषादरिकनासिरवा तिस्तेजोमर्भघातेति कृतघ्नेन शिरवाभवेत्
२४ उर्मधं फटने चोग्नौ स्त्रीवधपाप कथ्यते एवं पापविजानीयात्संस्मरेणाहुतिदापयेत् २५ तेन पापादि
मुच्यन्ते सहस्रकोटिजन्मजं मायावोक्तवरावेति मंत्रेतीव्रे कशक्रयः २६ तयोः शक्तिनिधानेन तीव्रशक्तिमहे
श्वरी त्रयोमलद्वयपाशछेदकारणसङ्कुरुः २७ गुरुरेकोमहाबंधुमंत्रदानास्पपित्रासमतः शक्तिपौर्वग
नवक्रमघोरैवैवचोत्तरं २८ अथावायद्यसकलं पापभक्षसुराहतं शिवशक्ताक्षरानेकस्मिं दुःशक्रं
प्रवेतसे २९ अग्निवायुसडाभैश्चन्निधुखमेनवेश्वरं कुलेश्वर उत्रीरणेति वर्गानंयं ववोयुक्तं ३० त्रा
क्षराममृतेति नामान्तं तक्रियोच्यते पौर्वजन्मार्जितं पापं नश्यते जन्मजन्मनि ३१ महामंत्रात्समाकृत्वा
शिष्ये देहं प्रशोध्यते एते कृत्वा महाचार्यशिष्यमोक्षाय वन्दनं ३२ गुरोर्वह्नी शिवेत्येवं नोत्रं मेव मुदी
रयेत् श्रीगुरोर्वह्नी शिशुमुदीर्य पापमोचनं ३३ अभीष्टफलदोनाथसदाकालंददातु मे गुरुणा शि
ष्यश्चावेतेन निन्देकारणं सुरं ३४ साधकांचैव तच्छास्त्रं भृङ्गकृत्वा न लंघयेत् क्रोधादि वर्जयेत्सेवयजे शंभं
त्रगोपयेत् ३५ न पश्यत्स्त्रीप्रमानं गृह्यं निर्माल्यं न च भक्षणं देवार्चनादिमात्रं च संव्याशक्रियते दिने

नेत्रा
१३

३६ नित्यनैमित्तिके पूजा सदाकाले मुनिर्वहेत् एवं श्रावयते शिष्यं शेषहोममकारयेत् ३७ पौर्णा कृत्यानुसंमो
च शिष्यं कलशं भिक्षुं च न आशिष्यो दाययेत् शिष्यं वरगा कृत्या प्रदाययेत् ३८ विसर्ज्य वह्निमादीनां कौमारीया
गकारयेत् इति श्री नेत्रज्ञानार्णवे महान्तरे समदीक्षाष्टमः ८ विशिष्टसमयदीक्षां वदामि कममो
क्षणां पौर्ववत् शोधयेच्चक्रान् शिष्यसंस्कारभिनतां १ षडचक्रं शोधयेत् पौर्वं विशेषं च वदाम्यहम्
पादौ जानौ च नाभिं च हृदि जालौ च वह्निके २ मस्तके शिरसि शोधयेत् विशिष्टसमयोच्यते स्थानाद्ये शोध
ये मंत्री नाडी संधानशोचरे ३ षडंगमूर्तिमूले नमंत्रेणा कृतिचाष्टधा शिरसादिकरे मूलेन श्रिष्टि संहार
तत्क्रमे ४ मूलेन चाष्टधा होमं पादाधिकप्रशोधयेत् मानवमायजं चैव कर्मजं यद्विधामते ५ पापघ्न
एव पाशानि क्षरोत्तनी वशान्तये ज्ञानप्रदाय दृष्टाय गुरुणा भासनानि च ६ दीयते मंत्रमज्ञा वंशीय
पापकसेमलं दशवायुः प्रभेदेन शोधयेत् कंडं वरे ७ हृदि गुडे च नाभौ च करौ च सर्वांगसंधिषु चलनस्पन्द
नां चैव उन्मीलं च निमीलनं ८ उन्मानो जीर्णभक्षाणि दशनायुः प्रसंचरेत् मायाविशचक्राणि प्र
कृतिपुरुषेश्वरं ९ सदेशशक्तिः शिवः सो न वतत्वं प्रशोधयेत् एवं च शोधयेद्देहे सर्वपापप्रशोधयेत्
१० यथा गृहतपाकाय शोषमवादिने शो ७ उर्लभं मानुषं च तमजि वशान्मु उर्लभं ११ महाश्च उर्लभं शक्रो

रामः
१३

धर्मकार्थमोक्षमोक्षदं अशेषवन्धानसुक्ते प्रकृतिपुरुषः पृथक् ११ ५ः खनिहतिनाप्रोतितीवश
क्तिशक्तिकां ततो देवसमीपेषु पुष्यपातनमूलदत् १२ अज्ञाननश्यते स्वक्षोबंधनेपायसंचयं विशिष्ट
स्तोत्रपद्यते नमस्कारपुरःसरं १३ संसारार्णवभीतेषु दीक्षानामसरक्षकं हस्तांजलिप्रदो भूत्वा जातु न्याम
वर्णीगते १४ कायवाग्मनचित्तेकं साष्टांगं प्रणतिं कृतं देवदेवनगं नाथक हृणाभावमुत्तये १५ अभीष्ट
सिद्धिदशम्भोनमस्ते ज्ञानदायिने पश्चात्स्वपार्श्वमासीयं श्रावयेत् शिष्यमासने १६ पौर्ववत् क्रियतां चारं
विशेषेव चः श्रूयतां देवार्चनादिकर्माणि यवित्रं दामनः क्रियां १७ तत्रैव होमकुर्वन्ति अन्यथानचकारयेत्
अन्यहोमकृते मंत्रीवलिदानानि पूर्णतां १८ अनुसंसावदेत्येवं कलशेनोभिधिं चितं पूर्ववत् सृज्यते देवान् सर्वा
भीष्टफलप्रदान् १९ सर्वविघ्निविनाशार्थं सर्वाणि विनाशनं देवार्चने यवित्रे च दामनवर्षवाद्भिके २० शि
वाग्नौ हृदयमेवं विशिष्टसमयोच्यते इति धीनेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे विशिष्टसमयदीक्षानवमः ९
आचार्यपदमोदीक्षाश्रूयतां परमेश्वरि पूर्ववत् मंडपं सर्वभिन्नतां कलशं दशं १ वैष्णवं श्रोत्रनेत्राणितंत्रं
यद्यपरा प्रतीत्यादर्शोस्मेतिकलशं दशभिः क्रमं २ नापरापरमाशक्त्या नापरादर्शेश्वरः सर्वाधिकार
नामायं द्वयोश्चैवाधिकारणान् ३ अमावास्यान्तर्द्वौ वेति प्रतीत्या नंच शाक्तिका पौर्णान्तं पौर्वतो ज्ञेयानि शांतं

ने. शा.
१४

दक्षिणास्मृतं ४ शिखानं पश्चिमे जातं मुक्तोर्ध्वराणां तर्कः त्रिपुरा नं पुरेशोतिहाटके हाटकान्तके ५ सर्वदेवान्तर
शशंप्रतीत्यांतं शांतिका परा देवः सर्वाधिकारेति दर्शयति चाधिकारशः ६ सर्वाधिकारशक्तौ नो प्रतीत्या चाधिकारश
सम्पत्सं पुनर्देविवदामि चोर्ध्वराणां ७ सर्वागममतो वाक्यं युक्तं देविकुजेश्वरि सर्वेषां दर्शने चोर्ध्वप्रतीत्या दर्शके
श्वरे ८ मण्डपं कारयत्येवं भेदमेते विशिष्यते विशेषक्रियते मंत्री पराचार्य पदे विदुः ९ शिष्ये देहेषु संस्कार
स्थाने स्थाने प्रबुध्यते अंगुष्ठे चरणौ गुल्फौ जानौ लिंगे च नाभिषु १० हृदिकंठे च नालोचशृंगाटे मस्तके सिखे
द्वादशान्तपरा नैषु स्थाने ते वै हि संस्कृते ११ वहिरा न च संस्कारताडये सर्वपाक्षतं रायिका गोमयेने
वस्त्रे ततिलयवेन च १२ देहे स्थाने प्रताप्येते सृष्टि संहारयोगतं पराक्षरविसर्गान्तं च क्लीवम्विवर्जयेत्
१३ तेन द्वादशवांगेषु स्थाने स्थानेषु कारयेत् कुशद्वयेन जप्येते सृष्टि संहारयोगतं १४ एवं संस्कार
येन मंत्री च रुक्मं प्राशयेत्ततः पौर्ववदंतकाष्ठानि शोधयेत्पातनं भुवि १५ पौर्वीये पतते लक्ष्मी राग्रे या मायु
हीनगं दक्षिणाये च मरणं नैऋत्यां शोकमेव च १६ वासुण्यां कलहं व्यातं वायव्यां धननाशनं उत्तरेयशमा
प्नोति ईशायां पुष्टि वर्द्धनं १७ मध्यं सर्वार्थसंपत्तिवहिर्मण्डलनिस्थलं मंत्री निरीक्षयेत्संम्यक् शुभाशुभ
विशेषतः १८ अथ भेशांतिकं होमं पौर्ववदन्तं मुनमं शोषहोमं ततः कुर्यान्निजा कलशं च स्थापयेत् १९ बालु

राम.
१४

कादर्भसंयुक्तं रुद्रा रुद्रादोपरि स्वप्नमंत्रं कथेत्कर्णोऽसर्वपापक्षयं शतं २० चन्द्रस्थः शक्तिपर्यन्ते स्वप्ना
 श्रम्यतये तथा रजनीरायहंकारं स्वप्नमंत्रं कुजे श्वरि २१ रजौ ववलिहोमं च दापयेद्विघ्नाशनं सर्वपापप्र
 नाशार्थं रजौ होमं वकारयेत् २२ इति नेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे सर्वधिकारादिवासनदशमः १० दीक्षाभिधानं
 वक्षामि सर्वपापविनाशनं त्वदीक्षासमो वंशुः सुरवसं प्रतिदायकं १ दीक्षामाता पिता दीक्षा पुत्र मित्र कुटुम्ब
 भाः इह भोगदान् दीक्षा परत्र मोक्षमाप्नुयात् २ पृच्छते गुरुणा स्वप्नमस्तुत्वा शिष्या वदेत् अभाश्रमं गुरु
 ज्ञात्वा अभिशोति पौर्ववत् ३ पौर्ववत्ताडयेद्देहे नीराजनसराणां नेत्रेण नेत्रपदेन वेष्टयेच्छिष्यसौवर्गौ
 हस्तौ धृत्वा समानीतं देवस्याग्रेषु संस्थितौ पुष्पांजलिप्रयत्नं कथितं मंत्रसर्वगं ५ अक्षरेषु विनाशक्या
 क्ष्मां ह्रूं ॐ मिति वाचानं नेत्रसर्वाधिकारो यन्नेत्रकर्मप्रतिष्ठितं ६ महाक्षरे श्वरे देवभेदं चन्द्रतमं तथा पराक्ष
 रं विसर्गान्तं सिद्धांतेव प्रतिष्ठितं ७ सैकाग्रं निष्कलां च परौ ॐ वेति भेदितं तंत्रसर्वाधिकारो यन्नेत्रकर्मप्रति
 स्थितं ८ महाक्षरे श्वराभेयं चतुर्लोकं विवर्जयेत् पौर्वाहोरात्रकारणैश्च ह्रौं होमं तंत्रः क्रमं विदः ९ सर्वाधि
 कारदेवानो देवः सर्वप्रतिष्ठितं वडा म्नाय शिवः सर्वान् प्रतिष्ठा कर्मकारयेत् १० मायावीजं परं वाचं प्रसा
 दं दिस्वरं विधा मध्ये विक्षरान्मते महात्वेवं सिद्धीयुतं ११ महाक्षरे तथा पौर्वं चंद्रं विंदं मनुक्रमं परे सूर्यस्व

ने. शा.
१५

रंभेयंकान्तेहरसमन्वितं १२ महाक्षणेविसर्गेनचन्द्रवितुत्रयोपरि बड्दर्शनसर्वव्यामाधिकारप्रमंत्रशः
१३ एवंसर्वाधिकारोयंमहामंत्रप्रकीर्तितं गुरुभक्तायदातव्यं सपुत्रश्चैवचाप्यथा १४ नेत्रपत्रसमादा
यकवचमंत्रमुद्धरेत् सर्वाधिकारतेत्येषः पठेत्तंत्रसमाहितं १५ सर्वपापविशुद्धात्मापूतंयतिपरांगतिं
हेसोनिशाक्षपरवधुसुसौम्यदेवं पुराणपुरोद्भूतमहापरसिद्धिनेत्रं श्रीभैरवांकपरदर्शमहेशनाथंसर्वाधिका
रपरमेश्वरसौजन्यनि १६ एवंमागंनमस्कृत्वाशोधयेद्देहशिष्यसं पौर्ववत्संस्कृतं देहशोधयेद्धिष्यमुत्तमं
१७ स्वदृष्टेस्वस्तिकेपीठेसंस्थितंसमपादकौ मुक्तिकामस्यतिष्ठेत्तंतत्त्वसंक्षातुमुष्टकं १८ नाडीत्रयविभा
गेनपादांगुष्ठौशिरवावधि एकतत्त्वमवत्रीणिद्वासप्ततिसहस्रकं १९ एकेनवेत्रयः सत्रैकल्पयेन्नाडिसंक्ष
या रंजयेद्दर्शकेसोभंद्दयंपरिमंत्रसु २० एवंचशोधयेद्धिष्यंपौर्ववदग्निलक्षयेत् षड्भुजकदादशांगेषु
षोडशांगमथापिवा २१ एवंक्रमेणशोधयेत्सृष्टिसंहारतत्त्वमः मूलेनवाग्रङ्गेनतिलाज्जसावपौर्णिकं
२२ शिरवाछेदंनपौर्णानेछेदयेदस्त्रमंत्रकैः मुक्तिकामस्यछिद्रनेत्रौचैवमछेदतं २३ पश्चादापयतेमु
द्रामष्टसंख्यापरिक्रमे षडंगमूर्तिमूलेनमुद्रादष्ट प्रदापयेत् २४ पाङ्कजामक्षमालांचदंडयोगपटितथा
पात्रंरुक्ताजितंकंठाकमण्डलुन्तथादृभिः २५ दक्षिणेचोत्तरैकमेनिर्वाणौवनथैवच विशेषभृंगनादंच
अष्टमुद्राप्रभिन्नतं २६ सप्तैवार्यपदेमोत्रंअस्मृदांचप्रदापयेत् अक्षयोगपटंदण्डपाङ्कजाजिन्यपात्रच

रामः
१५

३७ दशकलशाभिषेकं च मूलमंत्रे समुचरोत् आचार्यायाभिषेकेति तेनेदं गुरुभिः परं दर्शयेत्तु रूपाशिष्यं
 दर्शयेत्समयंततः सफलं दीक्षया तेन विशेषं गुरुसासनं ३८ देवदेवी गुरुज्येष्ठपितामाता तथैव आगमः
 सर्वशास्त्राणाम्पूजयेत्कममुत्तमं ३९ स्नानसंध्याजपे होमं सर्वेषां गुरुसासनं जतीनां च द्विजानां च आज्ञाभङ्गं
 न कारयेत् ३९ चित्तमण्डलमुद्रावजाप्य दानं च योगच आगमशास्त्रमंत्राणि सदा गोप्यं च रक्षच ३२ कौबलो
 भस्तथामोहं काममिथ्या च दंभिका वचनं परदारं च वर्जयेत्करणं मतं ३३ कारणो देवशास्त्राणि साधकोप
 रदर्शनं विशेषं च गुरुसाता चेष्टालोको न निंदयेत् ३४ मंत्रशास्त्रमतं चैव मातृजा रक्रमं तथा स्वगुरोश्चरि
 त्रभावं च न वदेद्देवितं तथा ३५ समयः पशुभिः क्रीडा प्रमान् स्त्री न ग्नयोस्तनः कन्यायोनिं न निरीक्षेत्समयं
 गुरुसासने ३६ व्याधिर्बलहृदानी वालिका बालकोऽपि च समयं प्रव्यमृतो गंधं धिना तत्र न कारयेत् ३७
 सिद्धांतं कनकं दत्ते विशेषं गुरुधर्मिणो विद्वान्मृत्युजितुं श्रोत्रे दीक्षा फलं लभेत् ३८ शेषनेत्रद्वयोऽप्युक्तं तं च
 तंत्राणि दीक्षयोः आम्नाया परमं प्रकृतं तं च दीक्षा फलोत्तमं ३९ नवकीलं विवर्जेत्तं तं च दीक्षामहोत्तमं गुरोः
 शिष्यस्य कल्पाणां दीक्षा दीक्षा विधीयते ४० दशोका समयं रक्षेत्शिष्याशिष्यं प्रकीर्तितं त्रिकीलं प्रथमे दत्तं
 गुरुं गुरुर्वदेत्तु भृशं ४१ पंचकुलोद्धनं भिक्षा कुलपंचप्रयोजयेत् कुलकुलकुला कुर्यात् कुलोत्तरे च सिद्धयेः

ओ३ =

नेत्रा
१६

४२ पश्चाद्विज्ञातमंगत्वागुरोश्चार्द्धप्रदापयेत् सशिष्यगुरुवचनेपरिचार्यमुदीक्षितं ४३ शेषहोमततः क
र्मात्पौर्णा वैवाभिषेचनं विसर्गमण्डपोवनैकौमारीयागकारयेत् ४४ इतिनेत्रज्ञानार्णवेमहातंत्रेआचा
र्यपददीक्षाएकादशः ११ शृणुदेविप्रवक्ष्यामिदीक्षातिर्वाणमुत्तमं गृहीतं च जनीनां च क्रियाभिन्नमतोच्य
ते १ अधिवासादिपौर्वैर्द्विर्वाणकलशंवडं षडभिर्गतिस्संसारेशोधयेत्तद्वद्वमार्गगे २ अहणद्वशंगवा
मेसुतथैवदक्षिणैर्वाके अतलोमविलोमेनशोधयेत्तत्त्वसंख्यया स्वदेहेदेशिकोद्धत्तशिष्यात्माजीवमेव
च शोधयेत्तन्मस्तयेज्ञानाशिष्येहृदयनिर्मले ४ पादांगुष्ठेचपादेचपार्श्वेगुल्फेचनाडिके जातुरुरौतथामेकै
नानौदरहृदेततः ५ करेणतालौचनासाग्रेचधुसंखेसिनर्नदे दक्षवामेचएवंतेशोधयेद्देहस्थानभिः ६ पु
रुतिपुरुषंमायाविद्याभुवनैवव स्थिरं वसदाक्षं च शक्तिशिवः नवक्रमे ७ पादौ जानौ तथा लिंगे नाभौ हृद
यकरुण्डके तालौ विन्दौ शिखाने च नवस्थानं प्रकीर्तिते ८ त्रितत्वं शोधयेत्तथा ह्यात्मविद्याशिवंततः हृदि
विन्दौ शिखामध्ये स्थानत्रयमुदाहृतं ९ पुनरेव नवतत्त्व नवस्थानां वदाम्यहं पादौ करतलौ वा हू हृदि विन्दौ शि
खान्तकं १० त्रितत्वं त्रयस्थानेति स्थाने स्थाने त्रयं त्रयं आधारे हृदि शृंगाळे आत्मविद्याशिवत्रयं १० गर्भाधि
नादिकानेति शोधयेद्देहकस्मले मलमायादिपाशानितीव्रशक्त्या निपातते ११ षडवके षडध्वाच शोधयेत् षड

रामः
१६

भिर्गतिं नारकचेततिर्येचमेच्छासुरदिबौकशाः १२ एतेगतिविच्छिन्नने गुरुणाज्ञानकारिणा तीव्रशक्तिनिपाते
 नमोक्षमार्गतिवोशितं १३ आधारेचगुभिर्पुत्रं चतुराक्षरवीजकं तत्रशोधंश्चभुक्तेयं वसानं चतुर्विधभिः १४
 वलान्तं वदभिः पत्रं प्रेतो गतिविमुक्तिदं तत्रशोधं गुरुं ज्ञात्वा स्वाधिस्थानप्रकीर्तितं १५ मणिपूरे दशपत्र उक्तं
 तन्वीजमुद्धरेत् तवशोधं चिजानीयात् गतितियेकच्छेदनं १६ द्वादशपत्रविरव्यातं करणान्तं वीजमुद्धरेत् अना
 हते विशोधंते स्मेच्छ गतिनिवारणं १७ अविसर्गान्तवीजेन विभुद्वेवो उदाहृतं असुरादिगतिशोधं जानीहि परमे
 श्वरि १८ आज्ञायां हिदलं प्रोक्तं शिवावर्गान्तवीजसः इन्द्रादय गतिं छेद्य शोधनात्सैव जानते १९ भुवनं पदव
 र्णाणिकलातत्त्वं च मेत्रकं एवंक्रमं प्रशोध्यन्ते परमं गतिमुच्यते २० परमं शिरसितत्रस्थानत्रयमुदाहृतं च
 नुसूर्याग्निमध्यस्थे परमं शिवमुच्यते २१ नेत्रत्रयेन शोध्यन्ते त्रयो वीजमुदाहृतं परमं गतिमाप्नोति यत्र नैव
 पुनर्भवैत् २२ परनिर्वाणवीजे वंमहे चतुर्दशस्वरं भेदं चतुर्भनेत्रमपरं निर्वाणमंत्रहि २३ मुहूर्त्तपरग्नि
 शक्तिं च वायुषट्स्वरचतुर्कं सिद्धांतनेत्रनिर्वाणं प्रसादो मंत्रमुत्तमं २४ एवं शिरसि मध्ये च शोधयेत् परमाक्षरं
 शिवा गतिपदेयांति सत्पंसत्पं कुजे श्वरि २५ चित्स्वरूपं च सर्वज्ञमानंदबोधकं प्रभुं निस्कलसर्ववापिकर्तारं पर
 मेश्वरं २६ दोषविहीनज्ञानाच निम्पशं भुज्जगुहं सृष्टो निस्सृष्ट्येकं परमं ज्योतिरत्नकं २७ स एव शिरसि मध्ये
 व्यशेकं गुरुणा सदा भवोपरनिर्वाणो दीक्षाचैव विधानतः २८ निर्द्वन्द्वनिर्विकल्पनिनिशभावे निरामयं निर्विकार

नेजा
७

-आनंद २

निरामेति निस्त्रेयगाशमादयं २९ वाक्पातीतम्यदज्ञानवाक्पातीतशिवंसहं अशेषबंधव्यावृत्तिमभिव्यक्तिशिवं
परं ३० तनिवर्तनसंसारनाडाः रविमोचनं नद्वितीयपरं स्थानं निर्लेपं लयसंभवं ३१ निर्वाणो नाम मित्या
ऊदीक्षा दीक्षा प्रशस्ते चतुश्चतुः पंचफलं लभते शिवतत्फलं ३२ उल्लभमानवोजन्मः शिवदीक्षा सुदर्शनं पा
रमं उल्लभं देवि निर्वाणपद उल्लभं ३३ निष्फलं च त्रयोवर्गं लक्ष्मीसंप्रापं निष्फलं जीवितं तस्य नि
र्वाणो नाधिकारः ३४ जीवितव्यं फलं तस्य प्राप्ते निर्वाणमुत्तमं मनुष्यो वन्धनं मुक्तिदीक्षा दिवा रासफलं
३५ एवं निर्वाणसंस्कारमधिवासादिपूर्ववत् सर्वकरणकर्माणि शोधने वविशेषतः ३६ उत्थाय शिष्यः सामी
पेशिवस्य पुरतः स्थितो निर्वाणमंत्रदानेति शिवाय प्रप्य संक्षिपेत् ३७ शक्ते कपालमायान् निर्वाणम्वेष्टवस्म
तं नाम संयुक्तस्वाहानं ज्ञात्री हि परमेश्वरि ३८ पराक्षरे चतुर्दशैर्भेदं चन्द्रमंतथा परे द्विश्चरैर्वैक्ते श्रोत्रनि
र्वाणमंत्रकं ३९ त्रिशरे चैव संहारं वर्णानं कालविश्वरं नाम स्वाहान्त उच्चार्य तत्र निर्वाणसर्वगं ४० आदौ सक
लनिष्कलं परमेशं च चन्द्रगः नाम वौषट्त्वाने कन्तत्र निर्वाणभैरवं ४१ एवं निर्वाणदीक्षा ह्योयो मंत्रप्रकार
तं सो सो दीक्षा कृतं तेन गुरुणा मंत्रदाययेत् ४२ दशमुद्रासपर्यन्ते गुरुणा श्रावयेत्ततः दशसमयपौर्वोक्तं वि
शेषं च विधीयते ४३ चतुर्थसंध्या कुर्वीत पृथक्पाकभुजास्तथा सूतकानि निलिप्य नैविष्य मग्नं हृदि रिंगं ४४
भिक्षाटनं च पौर्वोक्तं शेषहोमे तथैव च समाप्ते शेषकर्मैव निर्वाणो विधिरेव च ४५ भुवनं पदवर्णाणिकलातत्वाच्च

रामः
७

मंत्रकं निर्वारणो योजयेन्मंत्रोऽथ चैव कलेवरे ४६ कौर्मो योगं च शक्रांतं पाताला च तलातलं नितलं सुतलं चैव
प्रतलं च रसातलं ४७ मृषिस्वर्गमिति क्षाता पाताले हाटकाधिपोः मंत्रे भुवनविज्ञानं चतुःषष्टैश्च मंत्रकं ४८ अ
धिपतिं महादेवं मत्स्यं चैव कडाहकं अंतरिक्षं च भूमां चैव भूर्भुवः स्वर्गं हं जनं ४९ तपो जनं च सप्तं च ब्रह्माण्डसप्त
मेव च आधारस्थानमास्त्य निर्वारणे भुवनाश्चके ५० भूतप्रेतपिशाचाश्च राक्षसाकिन्नरैरगाः विशाधराश्च य
क्षाश्च कुम्भारण्यनिर्यकादयः ५१ जघीराणां च क्रवस्थाने गरुडाश्च अधिपो महान् स्वाधिस्थाने समास्त्य पदानि
वारणदीक्षते ५२ अक्षादिश्च हिजायाश्च अविसर्गांतमेव च मणिपूरे समास्त्याधिदेवश्च प्रजापतिः ५३ ति
हतिश्च प्रतिष्ठाश्च विशाशान्तिकमेव च शशिना शनिसूयेतुर्विष्णुदेवाधिवामनौ ५४ पृथिव्यादिविद्वानेति च
तुर्विशतिपंचधा द्विपंचाशोऽथ वा षड्विंशं रुद्राधिपमनाहते ५५ रुद्र्यादिविष्णो वा शिवादेनेत्रमेव च तंत्रशाक्ति
कमेवेति तिरुक्ते रमहेश्वरि ५६ विशुद्धे स्थानमा मंत्राथानदीक्षमते परे निर्वारणसर्वभिर्मंत्रे आचार्यास्थानचो
द्विके ५७ ये ये दीक्षापरे कार्म्यं मूर्द्धन्यैव प्रयोजयेत् ईश्वरश्चाधिदेवत्वं सदा शिवपराजयोः ५८ शिवपरमहेशान्
मूर्द्धन्यैव नियोजयेत् एवं निर्वारणके दीक्षे योजयेन्मंत्रशः क्रमे ५९ स निर्वारणमहोच्यन्ते सर्वगि मम तोमतं
स्थानानि च विशेषाणि श्रूयतां च कुजे श्वरि ६० परमो मंत्रधा चोद्भूत मंत्राध्यापि कीर्तिते अंगुष्ठे चरणे पृष्ठे नि सये

नेत्रा
१८

गुल्फजानुनि ६१ लिंगेनाभिमुदेस्तेनस्तनद्विष्टे करणेनासापुटे नेत्रेकर्णयुगेपरिसरेद्रांवेतथामस्तके ६२
परांतेपरमेदेवनिर्वाणेषुप्रयोजयेत् परांतपरमेशानियोजयेत्तंविचक्षणाः ६३ सर्वपापविनिर्मुक्तं परांपरमांगतिं
निर्वाणदीक्षामितुक्तं निरंजनपदातुगं निर्द्वंद्वं निर्विकारं च निर्वोगक्षमवाप्नुयात् स्वदेहेत्यस्तयेत्यंविशिष्यात्
मासनिमोजयेत् ६४ मंत्रीकृतेतिनिर्वाणं पश्चात्तनामिवकारयेत् इति नेत्रशान्तारणवेमहातंत्रेनिर्वाणदीक्षा
विधानाद्वा १२ इदानीं देविवक्षामि दीक्षावैष्णवमुच्यते नेत्रवत्सर्वकर्माणि मंत्रमेवविशेषतः १ समयं च
विशेषं निराचार्यपदमेव च निर्वाणान्तमतो दीक्षामंत्रमेवमतोच्यते २ गोप्यतेसंहितालक्ष्मीत्रयीभावमतंतथा जयो
नृसिंहवागीशंरुद्रांतोसनमेव च ३ सेश्वरोमतमेतेषांतंत्रोवैष्णवमुच्यते बाबुनाशत्रियोलाभं मायारोगपमेव च
४ सतादयोभवेत्यांतं दीक्षावैष्णवकारकं वैष्णवं च विधानानिमण्डपापौर्ववत्क्रमं ५ देवतापूज्यते शोभं मंत्रं चै
वमुदाहृतं षडंगमूर्तिमूलानि वैष्णवाक्षमुदीरयेत् ६ परेरुतोस्संभेयमायांतं वदस्वेडस्वे गोपालमंत्रसंज्ञा
वैत्रयीमतप्रकीर्तितां ७ ॐकारपूर्वतो ज्योफत्कारं च प्रयोजयेत् मायाचंद्रनभं नाम लक्ष्मीसहितयोत्रयीं
ॐकारपौर्वमासृज्यमायाशक्त्याविसर्गदं नमो नारायणायति विश्वात्मनेत्येव च ८ मायासाक्षांतउचार्यसेश्व
रोमतमुच्यते जयासंहितयानामवैष्णवं तत्र बोच्यते ९ परेशक्तिर्नमारुढं भेदं च उद्देशं च द्वातभसमापुक्तं
वागीश्वरप्रकीर्तितं ११ परेणोकाशमारुढं च द्वातभप्रयुज्यते शिवोभूत्काररुढं तं च द्वातभनृसिंहं च १२

रामः
१८

ह्यकारसमारुढचानभस्तथैवच पानुजेकानारेकेवस्वरसादशचन्द्रखं १३ कृतांतासतनामायेचित्तिभि
 स्तनखः परे लेखयेत्तत्रमेवोक्तं वाच्यमानं न दापयेत् १४ महातंत्रमहातंत्रं वैष्णवस्येश्वरोमतं सर्वाभीष्टफलभे
 दशीघ्रेशुभतापरमहान् १५ लक्ष्मीसाधनश्रीकामनायुगोपसंपदं पुत्रपौत्रपरिहृतमोक्षशैवानासम्भवे
 १६ नापरोवैष्णवदीक्षावैष्णवेगुत्तमं एवंदीक्षाप्रकाशपत्तेवैष्णवाचार्यसङ्गः १७ कल्पन्मरणाग्र
 धरामहामंत्रेस्वपत्रयं कालमृत्युप्रबोधाग्रसर्वाभीष्टफलप्रदं १८ हंसानंदाकोधामोहात्रासुमावद
 वाभुखा विपलांगतथास्फूर्तेविद्यावल्यां प्रभेदितं १९ खन्देन्दुनभसंयुक्तं सुगोप्यप्रकटीकृतं सर्वपा
 पविनिर्मुक्तं प्रकृतिपुरुषविदं २० निर्वाणः पूर्वतानेयोदीक्षावैष्णवरागमे मराठपाशादिप्रोक्तव्यमंत्र
 मेवविशेषतः २१ लक्ष्मीसहितयोजपाक्षकार्यपरमंगोपालनसिंहयः वागीशोहयशीर्षक्षान्तरमनातः
 कृतांतो सने सनानभवयत्रपरापरतरश्रीवैष्णवीक्षामतं सोयं वैष्णववाच्यपनयतिभेदेश्वरोस्पृश्यीं २२
 श्रुतिश्रुतिवैज्ञानार्थवैमहातंत्रं वैष्णवदीक्षाविधानत्रयोदशः १३ प्रकाशभानुभरितेकविश्वं सृष्टेकसे
 हारकृतस्वरूपं मार्तण्डनामः प्रतिसैवतासंयजनिविश्वेश्वरलोकनेत्रं १ पूर्ववत्परापंकर्ममधिवास
 नमेवच वसिष्ठवत्प्रसूतसिंष्टाक्षाचवाभिधानकं २ मंत्रमेवविशेषेनीग्रहमंडलमेवच सूर्यदीक्षाप्र
 सिध्यन्तिमहाचार्येणभाषिते ३ प्रशवः श्रुतिपौर्वमहाक्षरोद्ध्वरंसभेदाविधुरवागितरुसं प्रायाहिशक्तं

ने. शा.
१५

चकपालभेदितो मातृगण्ड श्रीभैरवनाम चानकं १ मायाशक्तिविसर्गान्तप्रकाशभैरवीवेदेत् सौ चैवांगव
क्कं भेद्यमिधुखेन प्रयोजयेत् २ एवं मे --- भास्करभैरवे सर्वरोगविनिर्मुक्तं दक्षिणास्त
तिसः प्रभुः ३ विधानेवंपरं दीक्षाग्रहणं मंत्रनत्क्रमं अमृतं बीजसौमस्पृष्टं चैवेति महीसुते ४ वरुण
चतुर्दशीसौम्यहौ चैव गृहोत्तमः सौ शुक्राय नमो वाचं संशानेभ्यः भैरवे ५ रां राहो नमो ज्ञेया कौकेतो नव
विग्रहे माया च सर्वशक्तीनां क्रमं देवीयहाधिपात् ६ हेलया च न कर्तव्यं भानुदीक्षासुरेश्वरि सिद्धांत
निष्फलं तेन सदाशिवः प्रवर्द्धते ७ भास्कराणां च दीक्षायां सिद्धांताश्रययत्कृतं तदा कुर्वंसेदं सतिग
रुदेव न जानतं ८ ललितादिमहातंत्रेव देदीक्षाप्रभासरे सिद्धांते सफलं यांति प्रसन्नो हि सदाशिवं ९
गृहीतां सैव दीक्षायां पौर्वभाश्वरसंयुतं त्रिदशो मम ते शोनयुक्तं कल्याणशोधयेते १० शिवप्रसादसंपूर्णं
वेदिते च गृहाश्रमे गृहाश्रमी तथा विद्वं यतीनां सैव मेकतं ११ दिवा करेण संयुक्तं गृहाश्रमे वसो चकं मा
तृगण्डपौर्वतो दीक्षामराडले पौर्वकारयेत् १२ तेन सिद्धांतसफलं प्रीयतां च सदाशिवं कायशोधननामायं
भास्करो दीप्तिनंदहेत् १३ तेन शोधयेते कायं दहते भास्करं मलं निर्मलं कायं संकुंयात् यथा गृहप्रशोधि
ते १४ मृत्तिकागोमयधामं भास्करेण शरीरतं मलमायाशरीरे च पात्रावंधस्तथैव च १५ आनेवो मा
यजो कर्म मलत्रयमुदाहृतं पाशेव पुण्यपापानि वध्यतां च कलेवरे १६ जन्मजन्मार्जितं पापं मोक्षयेभा

रामः
१५

उदीक्षयं तथाभास्करनाथस्य मंत्रेणैवं प्रवृध्यते ११ प्रथमाक्षरं पापघ्नां द्वितीयं पापमोचनं ब्राह्मणाक्षरं तृतीयं च पुष्टि सर्वप्रदायका १२ तस्मात्तार्जणदीक्षादिशोधयेत्प्रथमं वपुं एतत्तुल्यं न कथ्यते तव स्नेहेन देविते १३ गुरुभक्ताय दातव्यं भक्तिहीने न कथ्यते तुल्यं केनैव कथ्यते तर्कवाशां तथैव २० आशमेवुर्यामी च न कथ्यंति कदाचन तस्मात्सर्वप्रयत्नेन श्रोत्रदीक्षाविधारणात् २१ वर्ममंत्रः पुरस्मानं सर्वाक्षरसदाशिवं द्वात्रिंशदक्षरं सन्तुष्टं सिद्धांतप्रथमे कृते २२ आकाशभावश्रोत्राणि नित्यं प्रथमं यजेत् शोधयेत्प्रथमं देहते नदीक्षाप्रदाययेत् २३ शोधिते प्रथमे भुङ्क्ते शोधदीक्षादिवाकरं इति नेत्रज्ञानार्णवे महान्तं त्रे शोधनदीक्षा च तुर्दशः १४ अथेदानीं वेदिस्थामि वर्मदीक्षां पुरेत्तमं जतीनां च गृहीनां च साधिकारे सदाशिवे १ सिद्धांतैरव्याप्तिमंत्रं जगदखिलं शिवां विश्वकर्ता विदात्मा सो कल्पं निष्कलापं विविधवारपदं मंत्रभूयं कलायां शेषं मंत्रस्वमात्पक्षपरातिदुरितं क्षेपतां चान्तकरोऽस्रोतोयं सो जयन्ति कुरुण विधिकलां सर्वनिवारिणोऽसं २ पौर्ववद्धारसर्वाणि शान्तिविशान्तिहृत्तिकं प्रतिष्ठा पूर्वतो नन्दिमहाकालमहेश्वरं ३ भृंगिगणेश्वरं स्कंददेवी चंडेश्वरं पौर्वदिक्कमशोधारं दिगीशोयुगवेदकं ४ पताकाधारं हृक्षं च महेशीसारदारमो विधिध्यासि तं पौर्वदिक्षिष्य संस्कारमेव ५ समयं वदिसिद्धाणि सर्वाश्चैवाधिकारं निर्वारणं पूर्ववत्कुर्यात् षडध्याशोधनेन

नेत्रा
२०

भा ६ भवनप्रदवर्णनिकलातत्वेवमंत्रज्ञः एवंप्रबोधयेन्मंत्रोविशिष्टायाचमंत्रच ७ वेदप्रणावर्धने
महाक्षरेश्वरद्वये भेदेचंद्रनभंतेषांप्रसादेचचतुर्दशं ८ नामदानतमोन्नेचसमयाधोमंत्रदापयेत् सर्वाधि
कारनिर्वीणोपौर्वोक्तमंत्रदानदं ९ दीक्षासिद्धांतसंज्ञाचकर्ममेतेविधीयते पौर्वबीजेतनामेचतमोन्नेमण्डपे
यजेत् १० सकलंनिस्कलंभूयंकलाशंसमलंतथा क्षणराशेभ्यमेतस्मांकराणेष्टंश्रोत्रमष्टधा ११ मंत्रसेव
विशेषेतिशैवपाशुपतादयः कालोमहाव्रतेमंत्रमुच्चारणविशेषतः १२ आद्यंतंचपशूपत्यांकालास्यमध्य
मादितं अंतमध्यमहाव्रत्यांशैवदर्शनतत्कर्म १३ सर्वमंत्रानुसारेणदीक्षाकर्मविज्ञानतं गुरोर्मंत्रीसाध्यसि
द्धंक्रमात्तैर्भयनामवाः १४ स्रोत्रदीक्षाविशेषाणिगुरुणाज्ञायतेसदा शोधयेत्पौर्वतोदीक्षाकर्मकर्मनिरंवि
धिं १५ इतिनेत्रसागारविमहानंत्रेस्रोत्रदीक्षाविधिःपंचदशः १५ चन्द्रस्थात्रिःक्षरोयंसकलजगतनुःका
लमृतुप्रवंशौतसूर्यस्थेस्यैवदेवचतुर्दशपरमसोभिशीरवप्रदत्तः बह्मस्थशांतिकर्ताभरमपराःक्षांतिदे
वीदशांकंश्रीमान्श्रीनेत्रनाथंजयतिपरप्रभुश्रीपरात्रीणिदेवी १ त्रयोदेवीत्रयोमूलंत्रयनाथंत्रमात्मकं
चतुर्थपामेशानंकमत्रयमुदाहृतं २ महालक्ष्म्यामृताक्षातासंजीवनीपरास्मृता भाजरोहिनिनुर्येतिमया
गोप्यमुकासितं ३ तवार्थंमहेशानिलोकानांवत्तयावदेत् एककर्मनारंदीक्षाज्ञानार्थविमहमते ४

रामः
२०

यत्र यत्र वा पृष्ठे तत्र तत्र वदाम्यहं नेत्रं चैव विधानं च सर्वोपरि मतमिष्ये ५ वेदिके वैष्णवे चैव स्तोत्र तन्त्रे स्त
 थे च आचार्ये सौगते चैव महते च निरात्मके ६ चार्वाक कौलिके सर्वे अज्ञाते च यथा तथा पौर्वान्वये निशा
 यां च सिखायां कालिका मते ७ उत्तरे नर निर्वीणे दर्शे चैव प्रशांत्य के सखायां च स्थिते चैव संहाराणां क्षेमव
 च ८ भासायां च लये चैव भोगे च लय भास के लगाने भोगरत्ने च लय भोगान्ते के तथा ९ चित्तायां च कर्मा के च
 निरुपाशांत मेव च श्रीप्रतीत्या परान्ते च शक्तिश्चैव न विद्यते १० दर्शश्चान्तना देवः सत्यं सत्यं वदाम्यहं निशा
 च ज्ञानसंवन्धे वज्रं सुस्तथैव च ११ सिद्धिर्गिद्धिस्तथा भौतिकालश्चैव महास्तथा दक्षिणान्वयमुच्यते वाक्य
 भातीत गोचरे १२ यथा दक्षिणसौम्ये यथा पश्चिम पौर्वगा वै पुराहाटकी सर्वमते सर्वक्रियारूतं १३
 सर्वांगोपि क्रियानेत्रात् क्रिया कल्याणचोत्तमं न भवेत्तत्र विघ्नानि चोर्द्धवा हर्वदेमम १४ इति नेत्रज्ञानार्णवे म
 हातं चैव नेत्रकर्मात्मभावोऽयः १५ आदौ श्रीललिते कबुलपरमं विद्वोऽक्षांतं शिखामाहेशात्मभैरवे चैरितो
 रमावदत्तं चैवः स्वकृदं सकलं च निष्कल तथा कालकलभेदं स्वरक्षकसंहरो विजयतां देवात्मविधात्मकं
 १ स्वभावकः सकलस्वच्छगुणोपपन्नः चन्द्रांसितत्वसिद्धदेहजगत्स्वरूपे दत्तं चतुर्विधिवरो वरकारुणात्तं तमे
 नमः सकलनिष्कलभावनाय २ श्रूयतां परमेव के दीक्षास्वच्छन्दमुत्तमं कोटिजनांतं गुणैर्न दीक्षास्वः छन्द

ने. शा.
२९

लभ्यते ३ मण्डलरजकंचैवमधिवासादिपौर्ववत् सिध्यसंस्कारभिर्नेवंस्थानस्थानान्तरंतनौ ४ मण्डल
र्योरेवमंत्रेणसकालंसाधयेत्तु पादंगुष्ठादिभुवनंदक्ष्यवामेतथैव ५ पदहस्तद्वयेचैवमूर्धाधारादि
वाह्वे कलाकण्ठेप्रदेशेचमुखेनतत्प्रयोजयेत् ६ मंत्रेशिरसिदेवेशिसाधयेद्विष्यदेहके अनुलोमवि
लोमेनगुरुणाशयनेक्रमं ७ सर्वांगेसम्भिसंन्यस्तमाज्ज्याघोरपौर्ववत् पुनर्वष्यामिसोधकंष्ट्रभागे
शरीरके ८ पादाद्योदिकयंतेषुभुवनंसाधनंततः कटौद्वौवाङ्गपर्यन्तंपदधातुविधीयते ९ पृष्ठेस्त्रो
त्रानपर्यन्तैवर्णाद्यापरिकीर्तिते षष्ठ्युग्रीवांकलाधाहिशिरवातत्वंकृतंविडुः १० शिरसिमंडलस्थाने
मंत्राध्याशोधनंगुरेः अंगुष्ठादिशिखान्तेतेपुनःशोधयतेषडं ११ अनुलोमविलोमेनशोधंसुख
ततःक्रमं संहरादिजतीजेयांसृष्टायाचगृहीतथा १२ नवतत्त्वन्नवस्थानेपादौजानौचलिंगके
नाभौदण्डाहृदिश्चैवतत्रस्थानंप्रवृध्यते १३ नामान्ननामदेव्यायाम्बाषडन्ततथैवच अघोरेश्वरि
संज्ञायामनोरथफलप्रदा १४ कण्ठोस्तालुचभृंगाटेस्थानन्नवप्रकीर्तिते त्रितत्त्वशोधयेद्देविआत्म
विद्याशिवंतथा १५ हृदिविन्दोशिखान्तेचस्थानांतरंप्रवृध्यतः हृदयकण्ठविन्दौचत्रयतत्त्वंकथाननोः
१६ मुखेचुनवतत्वेनशोधयेन्नवधानसं चिबुकेमुखनासाभ्यांचक्षौस्त्रौचविठुके १७ तत्त्वत्रयमुखे

राम
२९

शोधं चिबुके विबुमस्तके एवं समयमात्राणि विस्मये समये तथा १८ सर्वाधिकारकेशोधं द्वात्रिंशाक्षर
 स्थातदं वामांगे व्योडशं शोधदक्षिणगेतथैव च १९ आज्ञाधारंतकं शोधमाधारादिशि वान्तकं चक्रे च
 केदलं संख्यायोजयेत्ताक्षरौणि च २० ललितं तेन दीक्षा हि सर्वाधिकारमुत्तमं सर्वाधिकारमंत्राणां प्रोन्नवे
 स्मवने चक्रे २१ तत्र कर्मप्रतिष्ठानं कारणाचार्यकारकं शिरसायां दर्शनं मात्रं पौरुषां च तथैव च २२ दक्षि
 णान्वयपूजेन उत्तराश्वानपश्यते अकीलं प्रथमं दानं सन्मीलं च द्वितीयकं २३ तृतीयं सर्वाधिकारं च निर्वी
 णं च चतुर्थकं एवं मंत्रप्रदानं वै ललितस्य विधानतः २४ त्रयांते च त्रयांते च वज्रान्ते सवसप्तमे नमस्ते चान्तकं
 कीलं नवकीलमुदाहृतं २५ दीक्षायाश्चान्तिके पौष्टेति सप्तमे वज्रपेक्षया अकीलं मंत्रचारुपेक्षनसंपद
 पत्रदं २६ मारुताडने त्रासे इष्टवचनमेव च वस्योभिचारकर्मैव सकीलमंत्रमुद्धरेत् २७ एवं मंत्रफ
 लं ज्ञात्वा कर्मान्तरविशेषतः द्वात्रिंशात्मकमूलेशो सर्वाभीष्टफलप्रदं २८ अघोरमंत्रसंज्ञा वै वैदेवैव प्रणी
 यते कीलाकीलविशेषेण कर्मकारणयोजयेत् २९ वेदाभास्करसंहिता हस्तिनासिद्धांतमृतं जितं वा
 गीश्रीपारमार्थसारपददं कीलेषु योज्यं ततः सर्वासापरिपूरकामकरणं ज्ञात्वा च घोरपदे विश्वेशो जयति क्ष
 रंतपदगं श्रीभैरवाक्षोपरं ३० सकलं निष्कलं त्रीणि वाग्भवा शिवभैरवं कीलत्वेवं कर्मयोजनं सर्वउद्धृतनाशनं

ने जा
२२

३१ सकलचवडंनैवनिष्कलचयमेव एतेन योजयेत्कीले सर्वा रिष्टविनाशनं ३२ नवशकूटवज्रानेच
नमस्ते चामृतेश्वरं कीलके च पदं योज्यसौभाग्यमनुलंभेत् ३३ प्रणवंपश्चिमे पंचत्रिंशत्संज्ञितेश्वरे रावो
तरमहामंत्रं शत्रुहंतानसंशयः ३४ वडा करोगणेशस्य क्षेत्राणां च त्रयाक्षरं सर्वविघ्नविनाशं च धनधाय
वरप्रदं ३५ पौर्णेशस्य तथा माया निशेशामेकभैरवं पश्चिमे वाग्भवं श्रीचशिवासकलसौवतः ३६ की
लके योजयेज्ये महापातकनाशनं सृष्टादिकादिपंचैवं वाग्भवाद्या चतुर्युजेत् ३७ सेनात्रासे च भक्षयंते मा
रणं च तथा यथा महामंत्रमिति रय्यातं सर्वकामार्थसिद्धिदं ३८ नवाक्षरं महाभासा कीलके योजयेत्तिच
बंधमोक्षमहामंत्रं राजादर्पविनाशनं ३९ सप्तकोटेश्वरी सप्तवाग्भवामायायापरा कीलके योजयेज्य
काचमृत्युप्रवाधकं ४० सिद्धिलक्ष्मीमहापंचवतुः प्रणवमेव च कीलके मंत्रराजस्तु सप्तगाराजसंददे
त् ४१ एवं मनोहरगुह्ये कीला कीलविवेचनं सकीलं जपते घृस्तु डष्टवं वनताडनं ४२ मारणो कलहं
व रोगशोककृते भवेत् सर्वविधौ कृतो शठे तालकं च प्रयोजितं ४३ दीक्षाप्राप्तं सकीलरुजकलिमरण
शोकदौर्भाग्यविघ्नलब्धं कीलादितनो निरुजजननभवे दीर्घमायुः श्रियं च रव्यातः स्वच्छंद दीक्षाम्बरपरमकुजे
मंत्रकीलानकीलः साचार्यस्यैव सिद्धं स भवति गुरुभिः कीलतत्तु प्रदेष्टा ४४ एवं सर्वाधिकारे छानिर्वारणमंत्र

राम
२२

पौर्ववत् नेत्रे निर्वृणतं त्रस्पददेष्टुष्याय च शिखं ४५ मंत्रदानविशेषेति ललिते वीजतन्त्रं निर्वृणतोत्रमुच्चा
 र्य सर्वकामफलं लभेत् ४६ निर्वृणत्वांगकरणात्ममहेशदेवं सर्वार्थसाधनददोऽगदेकधाता सृष्टादिरक्षविभु
 भूतसदेवनाथः श्रीभैरवो जयति शंभुमनोहरेश ४७ पौर्ववत् शेषकर्माणि समयादिस्त्रावरांतथा कौमरियागपौ
 र्वोक्तं पुनः कर्मस्य साधनं ४८ वेदोक्तं ललिताघोरं आदितं त्रेवरुच्यते सर्ववाधाविनिर्मुक्तं सर्वस्वेव मनोरथं ४९
 अघोरराणां परमं त्रः कलिमासाद्य सिद्धिदम् कीलाकीलं विमोक्तं त्रेमंत्रभावविभावतं ५० इति नेत्रज्ञानार्णवे महा
 तंत्रे ललितस्वच्छंददीक्षाविशेषसप्तदशः ५१ शिखास्वच्छंददेवेशदीक्षावैवाभिधानकं भिन्नाभिन्नमहंदेवीश्र
 यतामेकभावनं १ पूर्ववत् मण्डपं देयमंत्रमेव विशेषते शिष्यसंस्कारपौर्वोक्तं चाधिवासनमेव २ दीक्षाका
 लविबुध्यन्ते श्रयतां श्रीकृजेश्वरि पादांगुष्ठासिखान्ते तथा नाने रविशेषतं ३ अंगुष्ठौ चरणौ पादौ जानौ उरौ च ना
 भिषु हृदये कंठदेशे च तालौ नासापुच्छये ४ चक्षौ करौ सिखा शीर्षे कर्मेभ्यैव विशेषयेत् विंशतिस्थानमेतेषां
 सृष्टिसंहारयोगतौ ५ ज्ञाया च षड्दीर्घतं नाम गुच्चारमेव च महाभैरवदानः स्यात् नमो नमंत्रमुच्चेत् ६ नवात्मभै
 रवो नाथं मंत्रं वैवर्ण्ये भक्त्यर्थं प्रकाशार्थं दीक्षायां च प्रदापयेत् ७ सिखान्ते तथा मंत्रं शिवशक्तिक्षराक्षरं
 यत्पूर्ववत् पराचेत् भातं वाग्निसवायुकं ८ षडस्वरेण संभेद्य मंत्रो यं श्रीनवेश्वरं सर्वपापविमुच्यते कोटिजन्मार्जितं महत्

[illegible]

नेहा
२४

अथोरेमंघोरघोरतरेमंसर्वतमेसर्वसर्वमंमंमंमंमंरुद्ररूपेमं ३१ अथोरेलंघोरघोरतरेलंसर्वतलंसर्व
सर्वेनलंलीलंरुद्ररूपेलं ३२ अथोरेबंघोरघोरतरेबंसर्वतबंसर्वसर्वेवंवांवीवंरुद्ररूपेवं ३३ अ
थोरेरंघोरघोरतरेरंसर्वतरंसर्वसर्वेरंरंरींरंरुद्ररूपेरं ३४ अथोरेयंघोरघोरतरेयंसर्वतयं
सर्वसर्वेयंयंयींयंरुद्ररूपेयं ३५ अथोरेकुंघोरघोरतरेकुंसर्वतकुंसर्वसर्वेकुंफांफ्रींफूंरुद्ररूपेकुं
३६ सर्वाधिकारनिर्वाणोमंत्रपौर्वोक्तमुद्ररेतमहापातकहृन्नेदीक्षाकालेकथेत्ययं १६ शेषपौर्ववतंकर्मजा
नियान्मंत्रिणाततः सर्वकाममवाप्नोतिजाननिक - स्थापिते १७ महाभोगमिहत्वेतिपरञ्चपरंगतिं तंत्रदी
क्षामहापुरापकलिमासाश्रसिद्धिदं १८ मंत्रराजमितिख्यातंकीलंस्वत्कामहोत्तमं सकीलेनजगत्ख्यातंडुष्टवंचन
कारयेत् १९ मोहनंस्तंभनोच्चाटमारणोदिविविधानिच नवकीलंत्रपेमंत्रेसर्वोच्चाटनकारयेत् २० यज्ज्ञाससं
प्रयोगेननश्यंतेसर्वसत्रुभिः इतिनेत्रज्ञानार्णवेमहातंत्रेतंत्रदीक्षाविशेषविधानैश्चादृशः १७ अथैदानींवदि
ष्यामिभैरवस्तंत्रदर्शकं अस्त्रराजंवदेवादीवर्भीषणोरुद्रमेव १ पौर्वोक्तमंत्रमित्याहुर्मंत्रभिन्नचिभावतं
कर्मकरणापौर्वोक्तमंत्रोक्तंशायतेसदा २ इहभोगभुंजतेपस्वचपरंगतिं शत्रुनाशोजयोद्धिलक्ष्मीसंततिवर्द्ध
ने ३ यशक्षेमसुखेवैवडुरितोद्यविनाशनं आपुरारोग्यसौभाग्यवाचसिद्धिप्रवर्तते ४ एवंफलंतिदीक्षायांभैर

रामः
२४

वायादितंत्रगे निमुक्तसर्वपापानिसर्वाभीष्टफलप्रदं ५ उरितोद्यविनाशं च सर्वशत्रुनिवारणं सर्वकामम
वाप्नोति दीक्षावैव प्रभावतां ६ एवं तंत्रे कदीक्षायां स्वच्छंदतंत्रमुच्यते सर्वेषां भैरवादीनां स्वच्छन्दमंत्रमंतं
७ हूं हौं च पूर्वतो ज्ञेया हीं हीं च दक्षिणस्मृतं कूं कूं च पश्चिमरयातं हे हूं चैवोत्तरं मंतं ८ हौं हौं च त्रिपुरः प्रोक्तं
हूं हूं ह्रादकमुच्यते स्वच्छंदो हि महादीक्षामंत्रो मंतमहेश्वरं ९ प्रकारमतदीक्षां वतेन व्यापकसर्वजं संसार
बंधनिमुक्तं ज्ञायतां श्रीकुजेश्वरि १० एवं विधानदीक्षां वतंत्रतंत्रेति संज्ञकं तमिति भोगदं रयातंत्रः संज्ञामो
क्षदं भवेत् ११ तेनासौ दीक्षया कर्तुं भैरवाद्यम्पुकीर्तिते अमृतस्रग्मते विधेरमने शक्तिना सह १२ वदते मंत्र
वैशिष्ट्यं तेन भैरवसंज्ञकं विख्यातो भैरवो देवभावाभावविवर्जितं १३ भेदभेदेति तंत्रकं मंत्रभेदो तथोक्तं लब्ध
दीक्षामकीर्तिते प्रथमं सोधते विदुः १४ द्वितीये शोधने कीलकुट्याणां मंत्रं च को जमं मारणादिविच्छिष्यते मंत्र
भावमहेश्वरि १५ इति श्रीनेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे तंत्रदीक्षाप्रकरणे नविंशतिः १६ शक्तिकादीक्षकामा
हुः सर्वाभीष्टवरप्रदः मनुष्यचर्मणा बंधमुच्यते सर्वबंधनात् १ पौर्ववत्तस्य पोरीनां भिन्नसंज्ञामथोच्यते
वेदादिगोदिगीशानोत्तरांतं दिगक्रमं २ प्रयोगाद्यादि कुशाशी महालक्ष्म्यांतमष्टका इन्द्राणी च याग्येशी तैजसा
वाग्नी तथा ३ वामयां चैव कौबेरी चैवानी चोर्ध्वोर्ध्वगा यताका पौर्ववत् कुर्यात् अथवा देवता क्रमात् ४

नेत्रा-
२५

त्रिकोणकुण्डचार्तिचवाद्येवर्तुलमारुतिं मंत्रमेवविशेषं चकर्मकरणमेकतां ५ अधिवासादिपौर्वोक्तदीक्षा-
साधनमेकतां कलशंमूलवामादिसर्ववामप्रचारिते ६ पौर्ववदाममंत्राणिकर्मकार्येनियुज्यते शोधनं चैव
शिष्ये संपन्नवतत्त्वत्रितत्त्वको ७ श्लोकियाचज्ञानानित्रितत्त्वसमुदाहृते यथापरं चनिर्वाणं चाधिकारेषु सर्वदा
८ प्रतिभ्योतं च सर्वाणि चाधिकारेषु सर्वदाः एवं दीक्षाक्रमानेयादीक्षाशक्तिकमुच्यते ९ सर्वोपरिमहामा-
र्गनेत्रसंज्ञाविधीयते समयेनाग्निना कुर्याद्विशिष्टो दिनग्निपूर्वकं १० नमः सिद्धे तथा चाम्बे भगवती च विशेष-
यतं घोरगुह्यकमंत्राणि चाम्नायं च विशेषतः ११ ह्रस्वसारस्वतो मंत्रो ह्रस्वो च गमीश्वरं एवं विशेषशक्तिं
च दीक्षाकार्येषु मंत्रकं १२ हा त्रिंशत्तमिकीरव्याता माम्नायं च अथोच्यते सर्वपापविनिर्मुक्तैः सकामसक-
लपदं १३ मातृषोपाशमुच्यते पशुमायादिमेव च मनश्च निर्मलत्वं च परशक्त्यो भवितुये १४ सेयं दीक्षा-
प्रकथ्यते शाक्तिकासा प्रकीर्तिता मलमायादिपाशानि विवेकं कियते गुरुः १५ मंत्राणां ज्ञायते दीक्षानिष्ठ-
नं कार्यकारणं इह त्रभोगभुंजानः पञ्चवपरांगतिं १६ इति श्रीनेत्रज्ञानार्णवे महान्तं वैशाक्तिकादीक्षावि-
शेषकरणविंशतिः २० प्रतिष्ठाक्रमवक्ष्यामि श्रूयतां श्रीकुजेश्वरि भूपरीक्षापरा कुर्यात्प्रभते गंधमाद-
यं १ लाजागंधद्विजोभूमिमांसगंधनुक्षत्रियं सिद्धार्थगंधवैश्वस्यक्षारगंधनुसौद्रयः २ एवं गंधपरी-

रामः
२५

क्षणेपश्चाद्वर्णपरीक्षयेत् श्वेतभ्रमीदिजोनेयारक्तभ्रमीनुक्षत्रियः ३ पीतभ्रमीनुवैश्यानांशूद्राणांरुसभ्रमि-
 का सबलोभ्रमिविरव्यातोविद्यापीठादिवोत्तमं ४ तंत्रलिंगादिस्थाप्यनेभद्रं चैवतभ्रमिषु मधुरं बालरात्रोक्तं क-
 वायं क्षत्रियं वदेत् ५ वैशंपं चैव गतिकं च कटु स्वादं तु शौडयः जलुसल्यभ्रं चैव मश्रुभ्रं च वदाम्यहं ६ वस्यम-
 ल्यस्त्वभद्रं चैव भद्रं चैव तथापि च विष्णुकस्मरणं विद्यात्सर्पणौ वा स्थिराक्षितिं ७ कौर्मराञ्चलक्ष्मीश्रीमसकेनध-
 नागमं वज्रलेभ्रमिजनाभद्रं सर्कण्यां कलिं भवेत् ८ शैलेन दीर्घमायुं च बालुकायाश्चियो भवेत् अंगारं नश्यते
 सर्वदृश्यकाष्ठं रुजो भवः ९ पिपीलिकामहाव्याधिः कृकला संमुखं ततः रत्नेन संपदे आयु रूपं हाटक सिद्धिदं
 १० कांसं तापुतथाशीसं लोहसौभाग्यमुच्यते एवं सल्यानुसारेण शुभाशुभपरीक्षयेत् ११ तोयेन संपदे हृदि जं-
 तुनाशं विशेषतः देवालयदिहर्म्यादिशेषप्रासादिशोभना १२ एवं कारयते शोभदेवे हेमादिकुटका कारयने
 सुधीर्हस्ताभेदांशुली च तत्पवं १३ लक्षणं कारयेद्विद्वान् लक्षणं लक्षणोभनं व्यायामं हर्म्यप्रासादं लक्षणं प्रथमं
 विदुः १४ सुलक्षं लक्षणं यांति लक्षणं हीननाशनं ध्वजधूमं वसिष्ठं च श्वानं हयमथापि च १५ खरोगजं तथाध्वं
 क्षमेवं प्रासादकारयेत् उच्च व्यायामतां कुर्यात् लक्षणं विद्विरेव च १६ विद्यमादेव प्रासादं समं कोष्ठादिदुर्गत्वं
 ध्वजे विभूतिदं प्रोक्तं धूमेन कलहं तथा १७ सिंहजयमवाप्नोति श्वानं चार्थविनाशनं हयं लाभमवाप्नोति देहपीडाख-

नै.ज्ञा
२६

रोगतं १८ गजेन संपन्नितो ह्रौव्यांक्षेण मरणं भवेत्, एवं लक्षणां संकुर्यात् भूमिमाधयते सुधीः १९ देवा
लये गृहे हर्म्ये प्रासादो देवता लये समभूमिः तथा कुर्यात् उच्चनीचं न कारयेत् २० प्रवंचपौर्वसौ म्येति मध्यमां
वधतक्षयं दक्षिणं पश्चिमं चैकलहो व्याधिरेव २१ भूमिदेशा विशेषेण पूर्वोत्तरं प्रवंचं गोकुलामं च देशा
निकारयेत् एव लक्षणं २२ निर्गमं वा खुरीशाने ग्रहाष्टं च वत रुकं असुरे वास्तु संस्थाप्य वास्तुमं च मुदीरयेत् गृहं
देवालये वैवयवस्यैककार्यते असुरे वास्तु भद्रं ते जायतां च गृहस्थयः २३ मठमण्डपिका चैव जन्मालयस्त
थैव च नागवास्तु सदा कुर्यात्स योगेन प्रबुध्यते २४ अथ वानालिका वा पीकूपे पृथक् करिणा हृदे नागवास्तु च
स्थाप्यते विधानं च वदाम्यहं २५ श्वेतं रजस्तथा चरुं लिखेत् भूमिभूमध्यगे एकाशीति पदे कोटं लेख
येच्छुद्धभूमिभु ३० पीठाक्षरं पुरं कोणे नुरंगं प्रवर्गं विहः नक्षत्रं राशि ओजोदि पीठं चैव चतुष्टयम् २८
यत्र देवादिस्थातव्यं मूलवीजं समुद्धरेत् मध्ये लिखेत् महादेवितेन वास्तु प्रपूज्यते २९ ईशेशिरः प्रभुं जीतं हस्तौ वायुं
च वाग्विषु नैऋत्ये पादयो न्यस्तं सोक्षरं वीजपौर्वकं ३० होमादिकं तथा कुर्यात्स्वैस्वैश्चाहुतिमाददेत् वलिं च दापये
त्पूर्वं पूजयेत् तिष्ठकः ततः ३१ कुशलं चास्त्रमंत्रेण पूजयेत् परमेश्वरि वास्तुकक्षांतरे त्वनितं शुभं कल्याणं सुत
मं ३२ यत्र यत्र शरीरे सुखं नितो नश्यते सदा हृदि दानपते चैव भुजयोर्मंत्रिणां तथा ३३ एवमथ भसं जातं य

रामः
२६

जमानाचार्ययोर्दत्तं निपुनं कारयेन्मन्त्री कल्याणं पौराणं कुरुते ३४ समहितसमो भस्वारवतिते वासुकक्षते
एवासुरं च वासूनां प्रकारेण गवोस्तुके ३५ नालिके पुष्करिण्या दौघापी कूपतजगयोः कोष्ठं ज्ञातः तथा च
वेकादशानि च कारयेत् ३६ तत्र मध्ये तु कुर्यात्कारयेत् शिरमीशगे पुच्छं नैऋत्यभागे तु खनिते श्रीवचां त
रे ३७ पुष्करिण्याश्च नागा या वासुनाथस उच्यते एकाशीति पदे कोष्ठं भीश नैऋत्यदण्डकं ३८ अग्निवायो
स्तथैत्येवं कूपवापी तथैव च ईशो शिरस्तथा पुच्छं मण्डलाकारवास्तुशः ३९ कोष्ठे देवता पूज्ये शं मध्ये वृत्ता प्र
पूजयेत् द्वादशपुनः कोष्ठानि कोष्ठकोष्ठे च देवतां ४० भाद्रपदादिसर्पस्योत्सासिमासं त्रयं त्रयं दिवा नानी
शमादीनां चलतं च विधीयते ४१ कन्यादिसंक्रमं तात्यादिगादीनां क्रमो रगा तुलमिथुनयोर्वादिवाश्च
नीकातिकेतथा ४२ एवंक्रमेण संयाता मार्गशीर्ष च पौषके माघमासांतकं च केधनु मकर कुम्भगम्
४३ मीनमेव ह्रस्वौ चैव फाल्गुणश्चैत्रमेव च वैशाखांतक्रमं शात्वा पश्चिमादिषु चक्रमं ४४ मिथुनक
र्कटसिंहीजे व्याघ्राच्छ्रावणं एवंक्रमं प्रवृत्त्येते नागानां वासुसंक्रमं ४५ त्रयं त्रयोपि मासानि चतुष्ट
यदि शाक्रमं स्वपितं वामपार्श्वे नैदिभुजं नवभिः करुणा ४६ एकाशीकोष्ठे रंगानि व्यापके नागवास्तुसः
खनिते श्रीववामाये निपुनं कारयेत्सुधी ४७ एवं नागस्य वास्त्विति जलकार्यविशेषतः विशेषो नाति

ने जा
२९

का कर्म मध्ये ब्रह्मा प्रहृत्यते ४८ अयमा पूर्वतो ज्ञेया सा वित्री चाग्निगोचरे विवश्वान् दक्षिणो ज्ञातं इन्द्राय वा
चमैर्जते ४९ मैत्रयश्चिममाश्रित्य रुद्रा सेच वायवे पृथ्वी धरं च सौम्या यो आपवच्छतुर्दशानां ५० उप
पूर्वाभाकरो ज्ञातं सत्यं चैव द्वितीयके भूयं भूयास्तु कोष्टे अन्ते रिक्षवतुर्थकं ५१ पृथपंचकमे योज्यं चि
त्रथ वडमेव च सप्तमं ग्रहक्षेमे च यमं चाष्टमं थोच्यते ५२ गंधर्वनवमं प्रोक्तं कर्म दशमं च्यते भंगराट
एकादशं विंशतिपित्तं च द्वादशं स्मृतः ५३ द्वावारिकं त्रयोदशं पञ्चग्रीवं च चतुर्दशं पंचदशं पुष्यवंतं जला
धिपं चैव षोडशं ५४ मामिव सप्तदशं सौख्यं चैवाष्टसादशं नवदशं मानवकं सौक्ष्म्यं विंशतिगद्यते ५५
एकविंशतिपापेति द्वाविंशद्वारं वाचकं त्रयोविंशतिनागानि मुमुक्षुं चतुर्विंशति ५६ पंचविंशतिरव
त्वाटं षड्विंशसौममेव च सप्तविंशतिचानंतं शिडिं च वाष्टविंशकं ५७ एवं कोष्टे प्रयुं जीतं नागानां वा
स्तुमुच्यते सिंहोत्तकन्यमादीनां द्वादशं क्रमवुध्यते ५८ सिंहो द्वादशघटिं प्रोक्तं कर्म च विंशतिस्मृतं तुले
तुलतरो योतिः त्रिंशतिघटिरुच्यते ५९ विह्वे त्रिंशतिमित्ता ऊधनौ चैवाष्टविंशकं मकरं त्रिंशतिप्रोक्तं
कुम्भे त्येते तथा भवेत् ६० मीने विंशतिसंज्ञोक्तं मेमे तुलकर्म विडः ह्येव विंशकं प्राकृर्षिभुते च दशाधिकं
६१ कर्कटे विंशतिप्रोक्तं क्रमेण शायते विडः एवं च नागवास्तूनां यत्र तत्रैव वास्तु ६२ जलेषु होमसंवा

रामः
२९

रूपयसाश्चेतमक्षतं प्रियंगुश्चेततिलंच पादरं नागकेशरं ६३ नागकुशलसंयुक्तं क्षीरं न च वलिंददेत
असुरं चैव वासूनां होमाग्निपूर्वतं क्रमे ६४ एवमादीनि कर्माणि कारयेत्तं विचक्षणः पादचारकद्रोणानि चो
र्द्धद्रोणानि तथा विधिः ६५ प्रतिष्ठा च विशेष्यते न्यस्तं देवादिनागतः रोपितं ध्वजं च पश्चादग्नौ प्रहृत्य ते
६६ इति नेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे भूमिशोधनवास्तुस्थापनविधिर्नामैकविंशतिः २९ वनयात्राभिरुपवश्येभ्यः
सैकमना भव शैलकोट्यादिपर्यायसंबुध्य मेत्रिणामतः १ शल्यं च ज्ञायते येन काष्ठपाशाणां गर्भसु शब्दो यत्र
प्रशृण्वन्ने जनुस्तत्र विशेषतः २ काष्ठमधि वर्णभिन्नजनुस्तत्र विनिर्दिशेत् अक्षरेण वाभियस्यानेकलंकमात्र
दृश्यते ३ जातीयास्ततस्तत्र पाशा विनिर्दिशेत् काष्ठस्य बालुकादृश्यं तत्र पाशा विज्ञानतः ४ एतादृश
श्च लक्ष्यने वक्ष्यमानो विनाशकः तिष्ठते दर्शयन्मंत्रो यज्ञमातस्य भद्रं ५ प्रतिमालिङ्गकार्ये तद्यदितस्य विशेष
यतः शक्तिलिंगानि लक्ष्यने वर्तुलं लिङ्गं चोर्द्धकं ६ चतुरस्रमधः भोगे मध्ये चाष्टास्रमेव च उर्द्धवर्तुलं लिं
गस्य समशीर्षमुदाहृतं ७ वानलिङ्गस्य मानोयं शलाकायत्रमाशतः तस्मात्त्रोत्रसंकुर्यात् वर्तुलमुच्चैः सह
यते ८ द्युतितस्य शक्तिसंप्रोक्तं मेखलाचत्रिधा द्विधा शलाका किंचित् चोर्द्धशिखा वर्तुलप्रमाणकं ९
त्रिरेखा शक्तिकेदक्षे तत्र च शिखाया तथा शक्तिचतस्रयोरुक्त्या त्रिधा त्रिधा चतुस्तथा १० पंचवक्त्रमथ कुर्या

ने. शा.
२८

नत्रभैरवमुच्यते अथवात्रिकोणसाकारेऽसौवमथापिवा ११ एवंक्रममथोवक्षेतंत्रकर्मविज्ञानतः
एवंक्रमेणालिगस्यकरणोक्तमेव १२ हाडिकस्यवलिगस्यहृदिकासर्वांगकिंचितं नदोषेतत्रजायने
श्रुतिनोयंसकामदे १३ सिद्धांतं वैकलिगस्यदोषाणां सखण्डतं फुटितं च प्रहरोक्तं सिद्धांते वैवलक्षयेत्
१४ एवंलिगकृतो मंत्रीनेत्रे तंत्रे न दोषभाक् प्रतिमालक्षणां वक्षे ईर्द्धदृष्टिन्नकारयेत् १५ अधोदृष्टिंचति
र्येकं न पूज्यते कदाचन लेपं च काष्ठकादीनां तथैवलक्षणां विडः १६ खण्डितं स्फुटितं वैवचालनं वा ममे
वच जीर्णीकारणकर्तव्यं वर्जयेत् श्रोत्रनिगतः १७ चित्रं वैवतथैवेतिकारणालक्षमुच्यते वातपुण्यप्रति
ष्ठितिरुत्तरीणां मुद्रयेत् १८ एवंफलं विज्ञात्रीयात् महापुण्यजिगीषया सर्वकाममवाप्नोतिकारयेद्विंशमा
दिकं १९ धर्मकामार्थमोक्षो वैलिंगादिकारणं फलं नराकपते गणयितुं पुण्यसंचयकारणं २० फलमेवं
विधिज्ञानं लक्षणास्पदोक्तः काष्ठपाषाणागृह्यते वैद्वादेवं विधानशः २१ होमादिक्रियते मंत्रीनेत्रविधि
मवाप्नुयात् अपसरात्रविधिं सर्वत्र होमेन वांतिकं २२ वनयात्रामिति ख्यातं मंत्रिणा बुध्यते सदा प्रहरंते य
दा काष्ठपाषाणां ते यथा तथा २३ मधुना लेपयेत्तत्र घृतं वा कारयेत्तथा काष्ठपाषाणां कादीनां लेपं नैव हृदे
नवा २४ अग्रमग्रं प्रपूज्यते हृदयाद्यामनुस्मरेत् मूलं वा मुद्रैरिदं फलं भवति चक्षुष्यं २५ इति नेत्रज्ञानार्ण

राम.
२८

वेमरातत्रेवनयात्रालिंगप्रतिमादिलक्षणाविधानानामैकविंशतिः २१ वक्ष्येद्वारादिकरणांविधिलक्ष्य
 णापूर्वकं देवालयस्यमानेनद्वारंकुर्वीतमंत्रिणा १ एकद्वारंयच्चतुरंपंचद्वारंवा दशोद्दशोद्दश
 प्रोक्तं द्वारमेतेविधीयते २ एकावस्थात्रेतिचतुरःपंचसप्तमे नैवेकादशमोवराणामुच्यमानमुदाहृतं ३ चतस्र
 सप्तमानंपर्यकाशक्तिकूटकं बद्धरासोभारखंभारसप्तभावंचसालयं ४ कलशानिचसाकारंशिवाकारंच
 शक्तिकं देवालयादिकार्येतेआकारंसाविधीयते ५ एवंविधानयादेवंस्थापनंविधिनाह्वे यथाशोभा
 तथाकारशोभनेमुच्यतेपरा ६ विद्यापीठे तथैवोहिहर्म्यभावंविधीयते लिंगप्रतिमादिकादेवंदेवपूर्वादिस्थाप
 ने ७ विद्यापीठादयोदेवीद्वारप्रासादिपौर्वकं देवद्वारंचदेवोयास्थापनंविधिवशमे ८ होमादिकंपुराप्रोक्तंस्त
 नंपश्चात्प्रकुर्वते नृत्तिकाखीकघायंचभलपुष्पादिकंतथा ९ गजदंतोद्वयशृंगपर्वतंतीर्थमेवच गवांशृंगीचि
 वाल्मीकंतटोतयंचतीर्थके १० एतदष्टमद्वारव्यानाद्वाराद्याकलशांतकं सर्वांत्यङ्गमंत्रेणामूलंवेवनिर्धो
 नयेत् ११ जटोडवरकाश्चत्थमिसाचाजुषमेवच पंचकघायमित्युक्तं पुष्पकुंडसनागशं १२ हिरण्यरूप
 रत्नंचदिशिशास्त्राणित्विच्छः भक्तैतकांजिकेनैवश्रावेचापकमेवच १३ स्थिराकरणाचलेनयस्यायस्येवमं
 वसः एवंस्नानविधिंकुर्यात्अविर्भूत्वासमाहितः १४ वस्त्रादिकंततोदद्याद्भूपचंचनवाशितं नैवेद्यंहृदयेनैव

ने. शा.
२८

बलिंदद्याद्विचक्षणाः १५ होतव्यं होमयेद्दुहौ नाडीसंधानसूत्रकं षडंगमूलमंत्रेण क्रमेण कृतिदापयेत् गृ
होपकरणं दत्वा अधिवासनपूर्ववत् दशक्रियाकृतं होमं तिष्ठान्नेव वारयेत् १७ स्थीर्यकरणं हृदयं स्थापयेत्
हिमूलकं शेषहोमं ततः कृत्वा विधानं च प्रपौर्वकं १८ न्यसेद्भुवपदं वर्णकं तौ तत्त्वं मंत्रवाः एवं विधम्यसे हारं
नंदीकालं भृंगीशकं १९ गणं च ह्यधमं स्कंदो देवी च रणेशकायकं द्यौर्द्वौ द्वारे सपूर्वादिब्रह्माराण्यगणा देवता
२० गंगा च यमुना सारवांगणा वागीशवीशिरः महालक्ष्मीश्च मध्ये च द्वार सर्वत्र न्यासकं २१ वक्रेशवाह्यस्था
प्यते हृदयं कलशं तथा चूलिका च तथैवेति स्थापनाविधिमुच्यते २२ देवपूर्ववदेव स्पृशयेत् प्रतिमा ततः वि
द्यापीठादिकर्म ते स्थापयेद्द्वारपौर्वशः २३ द्वारदेवी च स्थाप्य न्यसेत् सवाह्यं हृदयं घटं पुष्पलालचूलीकाक्रमं
स्थापयेच्च पीठिकात् २४ देवदेव्याक्रमं स्थाप्य मंत्रिणाक्रममुच्यते यथा शिष्ये वदेवेति देवी वाधितथैव व
२५ पदस्यासंप्रण कृत्य वर्णं चैव द्वितीयकं भुवनं च तृतीयेति कलाचैव चतुर्थकं २६ तत्त्वं च पंचमं प्रोक्तं मंत्रं
चैव षष्ठमं सप्तमं त्रीव विद्यासंप्रण न्यासं च सोष्टमं २७ एवं न्यस्य महादेवि स्थापनं देवोदयः देवमंत्रेण देवे
ति देवीमंत्रेण देवती २८ देवद्वारे च वाह्यं च हृदयं कलशं ततः उष्णीषं स्थाप्य चूलीका देवस्थापनकर्मणः २९
पादद्वारं गवाक्ष्येति देवी हृदयं घटं उष्णीषं चूलिका स्थाप्य विद्यापीठकर्मविदुः ३० शायते देविकर्म निनिष्ठ

रामः
२८

नक्रियतेतुधैः विधानैवस्थापयतेसर्वागममतेभ्रमं ३१ शिवंशक्तिकंचैवस्थापनाविधिमुक्तं ज्योतिर्वा
तिकोरांचस्थापनंफललिंगतः ३२ देव्याश्चैवतथैवेतिस्थापितापरमेश्वरीं जीर्णोद्धारफलंदेविवदामिफ
लमुत्तमं ३३ इहभोगवान्येविपरत्रेतिपरंगतिं शिवविष्णुस्तथाशक्तिजीर्णोद्धारमहाफलं ३४ सहस्रज
मरुतंप्रणयंकोटिश्चैवाजितंतथा सहस्रकोटिलिंगेसंस्थापनंफलमाप्नुयात् ३५ पापंरुतंसदाघोरंसर्वकि
ल्विघनाशनं सर्वबाधाविनिर्मुक्तंदीर्घमायुरवाप्नुयात् ३६ स्वरुतंजीर्णमुद्धारंफलंचैवविनिर्दिशेत् शक्तेर
स्थापयेद्देवंसहस्रेणतुचालयेत् ३७ कोटिप्रणयार्जितंदेविजन्मजन्मांतरंतथा जीर्णोद्धारफलंतस्ययेनरुतम
होत्तमैः ३८ इतिनेत्रजात्रार्णवेमहातंत्रेदेवदेवीस्थापनविधानइतिविंशतिः ३९ प्रतिष्ठादेवदेवीनोविधा
नंभूतदेविसा एनप्रतिष्ठितंलिंगेदेवींवाचात्ममेवच १ मण्डपंपौर्ववत्कुर्याद्देवस्यदेवतीतिच स्वस्वमंत्र
रुतीमंत्रोप्रतिष्ठाकरणंविधिः २ होमादिपौर्ववत्कृत्वाविधानंचविशेषतः न्यस्तंशिवादिदेवस्यभुवनंपदव
रातः कलातत्त्वमंत्राणिपरंचैवपरास्तथा न्यस्तमहोत्तमामंत्रीजानीयात्कारणंविधिं ४ जीवत्यासंततः
रुत्वापरंचैवापरास्तथा अंगुष्ठादिस्तथापादौशिरवान्तंन्यासमारभेत् ५ अनुलोमविलोमेनप्रतिष्ठातु
स्थादकं अंगुष्ठेचरणपृष्ठेतिर्नयेगुल्फेतथाजातुनि ६ लिंगेनाभिमुदेहृदिस्तनतटकंठेचनासापटौ

नै.ज्ञा.
३०

नेत्रेकर्णयुतोभृगोपरिशरेशंवेतथामस्तके ॥ तिष्ठन्नेनतनुक्रमेणपरमंजीवेनयुक्तंविदुः ७ शरीरेदे
वकांशेषुप्रतिष्ठेमंत्रसांगदं अकारादिविसर्गान्तंस्वमेत्राद्यापिवागृहीत् ८ सर्वाजंक्रमसंन्यासंदेवाज
तिमंत्रिणा मासेतिथिस्तथावारंनक्षत्रंचद्रसूर्ययोः ९ देवोदेवीतिनामान्तंप्रतिष्ठामितिचाब्रुवन् स्थि
रोभवमहादेवोदेवीवानाममुञ्चरेत् १० यावच्चार्कमेदिनीतावत्स्थिरमासने निर्विघ्नंक्रियतेनाथसदा
कल्याणकारणे ११ आयुःपुष्टिकरंदेवसदास्वस्त्ययंकुरु नयमारीचडर्भिक्षंनरोगोनचविप्रवत् १२
नराष्ट्रविप्रवोभीतंपरत्रकभयंतथा इहभोगंभुञ्जानःपरत्रचपरांगतिं १३ एवमेतिष्ठितंदेवीं देववाचायमे
वच ताममुञ्चारेतेविद्वान्प्रतिष्ठामीतिचाब्रुवन् १४ नामंचक्रियतेमंचीदेवोवादेवतीतथा अमुकेश्व
रदेवस्त्वममुकेशीचापिदेवती १५ अमुकोनारायणश्चेतिनारायणीपरातथा एवंप्रतिष्ठितंयत्रत्र
तिष्ठाहोमकारयेत् १६ अभिघोरंचशरीरेदेवस्पदेवतीतथा ततोध्वजादिरोष्यन्तेकलशंपूर्ववत्क
र्तं १७ त्र्यस्तकमोचरेद्विद्वान्कृतंचैवाभिघारदं शैवमंत्रेणरूपंतेदेवस्पदेवतीत्वपि १८ ध्वजदण्डं
मारोष्यमंत्रेणानेनवुद्धिमान् लक्षणंध्वजसिंहंचगजहृदमथापिवा १९ ध्वजारोष्यमहाश्वेतंततमयोज्जरं
करं अथवादेव्यालयामानेत्रिगुणंवेष्टदेवकं २० एवंध्वजांसमारोष्यपातयेच्चंद्रमण्डले पलस्योडश

रामः
३०

कांशोतिवन्दविंशसमाहितं २१ सुवर्णमुक्तिकागर्भे पूजयेन्मूलयस्पृशेत् गृहीतं यत्क्रमाणो न हृदये मंत्रमुच्चरे
 त् २२ पौर्वोत्तरे समीशाने वायव्ये वेति पातनं भद्रफलमवाप्नोति शेषभद्रं तन्मिदुः २३ अभद्रं शांतिकं
 होमं दशाक्षरमहेश्वरं तेन शांतिर्भवेद्देवि नवेशो होममाचरेत् २४ शेषहोममथ कुर्यात्पौर्ववन्मंत्रसंज्ञकं
 प्रतिष्ठास्तोत्रसंघाते तत्फलं जायते अभं २५ ब्रह्मादिपरमेश्वरो विजयते देवी समस्तु स्यात्सूर्यादिगृहलोकपा
 नविकसः श्रीनागकांतादयः क्षेत्रेशो बहुभूत उर्गहरतां गारोश्वरः सिद्धिदः शेषो देवंप्रभोर्महेशकुलजं सं
 सारदुःखहृदं २६ यो सा देवमहेशकारणपरा विश्वात्मदेवो महानित्यो निर्विषयानि रेश परमं पाति स्थितं
 सर्वशः पातार्तादिशिवांतकं कुलप्रभुलिंगां कदात्पा कृतिः श्रीमच्छुभजगदीश्वरो विजयते पाति स्थितं देवकः
 २७ आचम्यार्कस्थिरो भवति शिवशिवा देवादिश्रीयानयः कल्याणकरणो समर्थ भगवान् विश्वार्तिविध्वंशकः
 सृष्टिरक्षकसंहरांतकरणो मंत्रात्मको मंत्रशः नाथस्त्वं स्थिरतां भवेति सकलं निष्कल्परूपां गुरुः २८
 एवं प्रतिष्ठिते स्तोत्रं पठत्येवं समाहितं दानयुतं मंत्रीणां प्रतिष्ठाफलमाप्नोति २९ शेषहोमं तत्र कुर्यात्
 पूर्णाहुत्या तु मंत्रवित् अउं संसावदेद्भीमान् सर्वकामार्थसिद्धिदं ३० कलशेनाभिषिंचेत्तत्पौर्णोक्तं फलं
 च माहेशोत् सकृदां क्रियते मंत्रीमाशियो च प्रदापयेत् ३१ विसर्जयेद्देवेशो स्तोत्रमेतत्तुदीरयेत् स

ने शा
३९

र्वकामार्थमाप्नोति परव्रजपरां गतिं ३२ कौमार्यागसंक्रुष्यात् सर्वविघ्नविनाशनं सर्वबाधाविनिर्मुक्तं नक्षीस
प्रागप्राप्यते ३३ सहस्रजन्मपुण्येन प्रतिष्ठा प्राप्यते नरः लक्षजन्मार्जितं पुण्यं प्रतिष्ठा चार्थः प्राप्यते ३४
पुष्करं प्रतिष्ठेति शतजन्मार्जितं फलं चित्रं प्रतिष्ठितं देवसहस्रजन्मपुण्यदा ३५ प्रतिमापौर्ववसुपुण्यं पर्या
येन प्रज्ञातः बापीकृपतद्गानिनालिकाविविशेषतः ३६ कोटिजन्मार्जितं पुण्यं पानीयं प्रतिष्ठितं स
र्वकाममवाप्नोति परव्रजं शाश्वतं ३७ प्रतिष्ठा फलमित्येवंक्रमेण ज्ञायते श्वरि द्विगुणं जीर्णमुद्गरं लेपं काष्ठा
द्विशूलजं ३८ चित्रं वस्त्रं सर्वाणि विद्यापीठादिमेव च देवालयदि कंजीर्णमुद्गरं पुण्यप्राप्यते ३९ आत्मा
र्याय जमानानि फलं प्राप्य विजानते लिंगचैत्रादित्रिपंच फलमेते विधीयते ४० इति नेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे प्र
तिष्ठाविधानानामचतुर्विंशः २४ पानीयं करणं कर्मवक्षो देवि शृणोति हि प्रथमं परिक्षये हूमे द्वितीयं वारि
मेव च १ आपो गुणचतुर्थेति शब्दादिगुणचतुर्विंशं संधानं भवने वारिभूमिभागे न गंधतां २ श्वेतं वजायते
विप्रोरक्तेभूक्षत्रियस्मृतः पीते वैशंपं च वहारि शौद्रकमेव जातयः ३ बालुकायां हि जंजातिः प्रायः शोक्षवि
संतथा शर्करायां भवेदशौमसी मलकवोदकः ४ स्वच्छं शीतलं हृद्यं वृक्षीतलं लोहमेव च शीतलं स्वच्छं
गंधं वं शीतलं किंवितस्वच ५ एवमेव हि जानीनां क्रमवारि विभिन्नतां जानीयं वारि लक्षं तेनागदेवादिपाव

रामः
३९

देह ६ देशो जनपदग्रामात्पौर्वादिनां दिशाक्रमं दिशाद्विधौ भवेन्नागं जानीयं नागनाथसः ७ अतंतवासु
 कीचैव कर्कोटकस्थैव च कुलिकपन्नकस्थैव महापन्नकसंज्ञकः ८ शंखपातवरुणपतिदिशादिमध्यमां
 तकं एवंक्रमेण नागस्य जानीयात्परमं त्रिणा ९ अथवा स्थाननामेन नागनाथप्रजापतिं देवताक्षयत्रया
 यापौर्वादिनां दिशां क्रमात् १० अनंतादि विजानीहिते दिशां च प्रजानते क्रमेणो वं विजानीयात् त्रीं प्रजापति
 क्रये ११ नागस्य देवता पूज्यं गंधमाल्यप्रदो नयं पादचारकबंधानि द्रोणोष्णीषंतथैव च १२ स्थापयेत्
 त्रपौर्वेति दिशा दीनो यथाक्रमं हाँ ही हँ हँ हँ हँ हँ मंत्रमेतत्क्रमेण १३ कलशं दिशमादीनां पता
 काच्छत्रमेव च देवगुणं तथा दारंगणक्षेत्रं तथैव च १४ ईशा अयेदयः सर्वे देवदेवं प्रपूजयेत् मध्येन वक
 नागां च पूर्वानंतादिस्थापयेत् १५ रजोमंडलमध्ये तु मण्डलाकारश्च यतां वर्तुजं मध्यमां कानि पंचनव
 प्रवेष्टुं १६ चतस्रंतस्पाद्येत्तु गुणपंचचतस्रकं दारं चतस्रमोपेतं शाखायां नागदेवते १७ मण्ड
 लं वर्तुलं मूर्ध्नि दारमध्ये तथैव च पूर्णः पंचगुणं वेष्ट्या ज्वालारेखा स्वतंत्रा १८ एवं नागरजः स्थानं मण्ड
 लं रजमादिकं ताम्रकुण्डमथो होमं तिलधेतं यवाक्षतं १९ नागकुशलशर्करं पारदं च तथैव च उर्ध्वं शं
 खेन पूर्णं दंतागयोगमुदाहृतं २० स्वस्वमंत्रेण बाहुत्यादापयेत्तत्र मुच्यते एवं विधेन क्रमेण जलका

नै. शा.
३२

यप्रसंसिते २१ पादस्थापनवारणनिडाईस्थापनं कृतं विशेषं च प्रतिष्ठेति वदामि कर्म पौर्ववत्
२२ वयोत्तरध्वजे हस्तं ध्वजारोपणं कर्मसु भवनपदवर्णनिकलातत्वाक्षमं चकं २३ एवं च न स्पते नागे
जीवेत्याससमारभेत् परं मासं तथा कुर्याद्देवमूर्तिं विनिर्दिशेत् २४ अर्घपात्रद्वयं कुर्यात्कांसस्थात्पासु
मण्डले न्यासयेद्भजे सायेषु नागमंडलसंज्ञकं २५ एवं प्रतिष्ठिते नागं कूपवापीसनालिके नदीन
दत्तडागानि पल्लवे च तथा कृतं २६ ध्वजारोपणं समाकुर्यात् शेषहोमं समाारभेत् वलिदानं तथा कुर्या
त्तैवेष्टं घृतपायसं ३) उग्रायाष्टजयेन्नागं प्रतिष्ठास्तोत्रमुद्धरेत् प्रतिष्ठाजलकार्येषु युक्तं स्तोत्रं स
वाचकं २७ मण्डलं कारयेन्मंत्रिस्तोत्रमेतत्तुदीरयेत् पवित्रं फलमाप्नोति सफलं जायते क्वं २८ नमो
नागेश्वरायैति रूपेणैति जगच्चये अद्यादिसिद्धिदाताय नमस्ते वायुवेधिने ३० यं यं हूय महेश्वरो विज
यते कारुण्यभावात्मना नागो नाथ नवान्मकोरिपुहनाधनीषु योगो वरः सानंदालयसौम्यशेषपरमं स
सारः खच्छं मोहवर्त्तु सुदुस्तरं तं कजलनिर्लेपनादान्तको नागेशो भुवनेश्वरो जलपतिर्नागात्मतस्मै नमः
३१ गंगायासकलातितीर्थं भवने ते रंशकं सागरं पातालं दिशिवान्तदेवजनका वीजस्वरूपा विभुर्वाल्मी
कादित्रयि प्रणीतभावकरणं संध्याकृतो वारिः शः यं सर्वेशभावरूपं भगवान्देवात्मकः पातु माम् ३२

रामः
३२

देवार्थं च प्रतिष्ठितं जलपते गोब्राह्मणाद्यापि च राज्ञाद्यानरलोकनाथभवनः प्रतिष्ठितं पूततो नश्यते
 उरितो घदो घसकलं नानादिकर्म कृतात् तस्मै नागनमोस्तु कारणमयी पूतान्मनीरोत्तमः ३३ कृत्वा मण्ड
 लपूर्वकं भक्तिभावं पठेत्सदा प्रतिष्ठाफलमाप्नोति नागस्यैवंप्रणतकं ३४ शेषहोममथं कुर्यादिति दानं नि
 वेदनं पौर्णान्कुर्यात् विशेषेण क्षीराद्यैश्च प्रदापयेत् ३५ अगुसंसां वदेत्संजीविसर्जमण्डपास्त्रकं कलशे
 नाभिषिञ्चेत्ति उरितो घविनाशनं ३६ जलहोमस्य कुर्यात्तं ताचार्याय प्रदापयेत् स्थाली च मण्डलाग्रेषु दे
 शिकाय प्रदावरं ३७ गोभूरिण्यवस्त्राणि मंत्रीमंत्रार्थभावनं तेन दानफलं प्राप्नोति नागां वारिपौष्टिकं ३८
 वाचयेद्यजमानेन मण्डलं पूर्वकारितं अयं पाठ कृतायेन नागस्य कारुणात्मकं ३९ स्थिरो भवरये शान्ता च
 त्रार्कं च मेदनी वहते वारिश्च द्वात्मशीतलं च मनोहरं ४० रक्षतव्यं स्त्रिया बालान्तराशीनपुंसकान् क्षम्य-
 तां नागवेश्मनि दिनरात्रादि पीयते ४१ इत्युक्त्वा च नमस्कारं साष्टांगं प्रणतं जलं प्रसीदजलनाथेन मया ज्ञा-
 नेन कारितं ४२ एवमुक्त्वा विसर्जने मण्डपात्तर्कदेवतां पश्चाद्वासे च भुवने वह्निहोमं च कारयेत् ४३
 तेन राहो अभयान्तिकत्वाणामंगलं भवेत् देवसर्वादिनागाय देवे वा ऊति पौर्वकं ४४ तेन इन्द्रादयो देवाः
 संतुष्टा भवन्ति देवताः महावलिं ददेत्पश्चात् भ्रमंतं देशमण्डले ४५ ततः पौर्णान् कुर्यात्तमगुसंसां वदेत्ततः

ने.स.
३२

विसंस्कृदेववहोचस्तिचयेत्कलशोदकैः ४६ सगुणादिप्रदानव्यामाशीर्वादंप्रहापयेत् कोमरीयागकर्त्त-
व्यंवीरभोजनं च कारयेत् ४७ एवेरूपस्तथावापीनालिकाकदनघयोः पल्लवंसरितं चैव तडागो वनलंतथा
४८ एतादयो जलं कर्मप्रतिष्ठाकार्यं नमं विधानमाहुर्देवितवलोकार्थं वाचकं ४९ एवेतात्मा सुमं श्री
भिः कर्मकरणतारणैः तस्माज्जलप्रकार्येवंविधानमविधीयते ५० इति नेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे जलपति
ष्टाविधानो नामः पंचविंशतिः २५ अथाजीर्णकमुद्धारमज्ञातत्रावलंक्षते सिद्धांतनेत्रतंत्राणामाचार्य
वनज्ञानतं १ नजानेनेत्रकं कुर्यात्तथायतेयत्रतत्र सर्वोपरिमहामार्गं अक्षरं चतुर्दश २ उत्तमं
वह्निमण्डलदशाक्षरप्रकीर्तितं शान्तौ पुष्टौ वशो मोहे स्तंभनोच्चादने तथा मारणोच्चासने भंजेन रुद्रांतौ त
थैव च ग्रहदोषे विकारसुबंधने चैव मुक्तये ४ महाभयसमुत्पन्ने पाचकभयावहे महाविघ्निप्रसम
ने यत्र तत्राधिपिडिते ५ एतादपवलोपेते भूतवेतालराक्षसैः डाकडाकिति भीते च नेत्रोत्तमदशाक्ष
रं ६ गरुडान्तजायते रोगे वदवादिनसूर्यते सिंहगवाप्रसयेते अभिचारदिभीतगे ७ पितृमातृवधे
योगे सहजपुत्रस्त्रियावधे जायायां ज्येष्ठपुत्रस्य सति मुक्ते समासते ८ अतिमित्रदर्शने चान्येऽप्यस्वप्न
दर्शने तथा पक्षिकाकशिखाक्रान्ते शरीरशयवविघ्नके ९ सामहन्ति मृते चैव सतकथापि मुक्तये अञ्ज

रामः
३२

नायत्रविद्यानिवेष्टदेवेनयैवच १० कं पिते हसिते रौद्रश्वेष्टमाग्निकोज्ज्वले इगिताहस्तमाशिनोदेवेनतद
 तेयरा ११ मृतदृष्टोगवाश्रूणां पातनं गजवाश्वयोः अश्वौर्वपक्षिसंघाते दृष्टो नानावैवपिपीलिकाः १२
 घटिकारूपशब्दानि रौद्रितं श्वानजं बुके गृहश्वेष्टभग्नैश्च गेहने शब्दश्रूयते १३ माजीरकलहं वैवमालाकुक्कु
 रीसति सर्पप्रवेशपतनं श्वानजं बुकरावयोः १४ प्रवेशवतचरे व्याघ्रजमलामानुषागवा महिषाश्वगजं
 वैवभूतिमग्नेवरावदे १५ वृक्षप्रपातभग्नैर्गिरिदेवालयदयः जलशोषे महावृक्षाश्चिधैवजलं तथा
 १६ अग्नौध्रमादिजायंते देवाधारथभग्नैः पत्रोत्पलादिपुष्पानि विकसंति दिवा त्रिधा १७ मयकां
 जिकभग्नं ते कलशो ग्निप्रलीयते रुधिरं हृदि तथा विंडुदिग्दाहं वमथापिवा १८ पांशुदृष्टिमपौर्वादि
 यत्रतत्रप्रदुष्टसः पुष्टिकाग्निभक्षणे वं न गम्य -- -- -- १९ -- -- -- किल रोच्यते वाक्यसंघा
 गर्जितकेमणि एतादृशो महोत्साहेन जाते देवदेवता २० कृतं दशाक्षरवर्षं मंत्रं शान्तिदशाक्षरं उकारं
 जीर्णदेवादिश्रेष्ठवैद्वारजीर्णकं २१ तेन निर्विघ्नोत्पानि जीर्णोद्धारणशान्तिकं श्रेष्ठे वैवमहाशान्ति
 नदशाक्षरो नमीश्वरं २२ अमृतसंजीविनी देवि जीर्णोद्धारचशान्तिकं त्रिक्षराकालवंचैव चतुर्दशदशा
 क्षरं २३ कालमृता - तैरेतेशान्तिवैवदशाक्षरं चंद्रस्थकालवंचैतं सूर्यस्थसंपदः शिवं २४ वह्निस्थे

नेजा
३४

कालमृत्पुत्रसंसातेऽविवरे एवंकर्मप्रशस्यतेनेत्राचार्यमहोत्तमं २५ जानीयतेत्रयीन्त्रैफलं वैवमहा
रुते पौर्वोक्तमंत्रसंयुक्तं जीर्णोद्धारणमुत्तमं २६ अज्ञातं लक्षते देवं चिह्नं वैवप्रवृद्धाते हृक्षेकं यत्र भिद्यते
सिद्धांते मरुते विडः ३७ मण्डलं त्रयकाते पुनेत्रे गोदं कृतं विडः त्रिकोणागणकुर्वीतं तत्र देवमुदाहृतं
३८ चतस्रदनुर्लपीठं यत्र तत्रैव लक्षते आम्नायकमज्ञातं नमंत्रे प्रजनते २९ सर्वचिह्नपलेक्षते स्व
स्वमंत्रेण कारयेत् न ज्ञातं चिह्नरहितं तत्र त्रैदशाक्षरं ३० कारयेत् त्रैमंत्रेण त्रिर्विष्टं च प्रवर्तते दशाक्षर
महामंत्रं सर्वांगममत्तमं ३१ जीर्णोद्धारणकर्मभिर्महाशान्तिभुभंभुमं दशाक्षरमहेशान्तिशान्तिकारण
मुत्तमं ३२ मण्डलभागिनो धर्मरतेनार्जितकारयेत् द्वादशकलशादिराष्टराजनजायते ३३ इति ने
त्रज्ञानार्णवे महातंत्रे जीर्णोद्धारणकर्मः पंचविंशतिः २५ अथ देवार्चनं वेशमहायातकनाशनं सिद्धां
तादिमहेशस्य पूजनं विधिर्पौर्वकं १ पश्चिमामुखमासीत हेरम्बं पूजयेत् यशः भूभाभस्य शान्ते च नेत्रं
रूपत्रियः प्रदा २ सर्वसिद्धिप्रदा देवंगणेशं पूजयेत् तदा जातीफलप्रियंगुं च नगकेशरमेव च ३ ग्रंथिप
रं तथा एलावालकं सिल्हमेव च चिंचिनीशर्कराक्षौद्रं दधिध्वं घृतायुतं ४ मरिचं सैन्धवं धात्री खोडशं प्र
त्यमेकतं एतानि गुडिकां कृत्वा अर्घपात्रे नियोजयेत् ५ तेन त्रिर्विष्टं कर्मणि रोये कर्मरुते सति पौर्ववक्त्र

रामः
३४

एनाथस्य वडंगं मूलमुद्धरेत् ६ ततो मंत्रेण श्रांगं वरुत्वा त्यासं महोत्तमं गुः अस्त्रायकट् करशोधने गुः
 हृदयाय नमः श्रीशिरसे स्वाहा गुरुं शिखायै वीर्यं गुरुं कवचाय हं गुरुं नेत्रत्रयाय वषट् एवं कनिष्ठे गुरुं
 दिष्टस्य कुंभमुद्रां कृत्वा ध्यायेत् ७ अं श्रीं गौरीं गुरुं गौरीं गुरुः ७ अं श्रीं गुरुं गुरुं वक्रं चित्रं दशभिः करं नागयज्ञो
 मवीति च नागाभरणभूषितं ७ सर्वाभरणसंयुक्तं मुक्तादामविभुद्धिदा अक्षमालात्रिशूलचवरदावोर्ध्वमेव
 च ८ मूले प्रधार्यते दसं वामे धनं वदो म्पहं परं पुस्तकं पत्रं अभयं लडु कपात्रं वा ९ देवांगवस्त्रं संहननं
 नृपपादाक्षतं च तं तदुत्तंगता देवी हरिवर्णा चतुर्भुजा १० त्रिनेत्रा मभया वरदा देवाष्टयुगले श्वरी इंद्री
 चरपरा वामं सर्वा विघ्नि विनाशका ११ एवं गणपतिं ध्यात्वा सर्वकामफलप्रदं निधाय चार्घ्यपात्रेषु वडंगं प्र
 जयेत्ततः १२ मूले नजपते दशाक्षं मस्त्रेण वा वगुं दयेत् धेनुमुद्रां प्रदृश्यंते शक्तिमुद्रां तथैव च १३ आत्मा
 नं सिंचयेत् मूलं वास्त्रेण सर्वद्वयशः तिलकं चैव मात्मानं पुष्पं चैव शिखे वापरि १४ अस्त्रेण प्रोक्षयेद्द्वारं
 द्वारपालान् प्रपूजयेत् जरां चैव प्रवरां च गुरुपत्तिं तथोत्तरे १५ पौर्वमूलं समुद्रजं स्वस्वनाम नमो न्त
 कं गुरुभ्यः परमात्तं च परमेष्ठी तथैव च १६ पौर्वार्च्यं तथा प्रोक्तमादिधा च तथोत्तरे एवं गुरुं च संस्पृश्य
 पौर्वीक्षरं सवन्द्यं ७ यो यो यस्मिन् प्रपूज्यंते स्वस्वनामेन संयुतं नमो न्तं पदसंयुक्तं दिग्मात्रादि कार्त्तनं १८

ने.स.
३५

आधासनमनंतं च धर्मज्ञानं च वैराग्यं अधर्मोत्तारवैराग्यं मन्त्रैश्च साधनं १५ पद्मकेशरकर्णिकं स्वभावासा
नमेव च प्रौढवत्तु ध्यायते देवपाशाचमनकार्यकं २० मूलेन अंजलिं पूज्य भोगोत्पद्यङ्गकं वृक्षाणीशो
प्रकोमाशिवैस्मवीमहिषासिनी २१ ऐं ह्रीं वामुण्डकालक्ष्मीपौर्वीयाचे जाकान्तकं इन्द्राग्निधर्मनैः सात्यवरुण
वायुयक्षराट् २२ ईशकोधेस्तथा चोर्द्धा लोकपालादिपूजयेत् मुद्राघट्टं प्रदृश्यते पञ्चधैनुंच शक्तिकं
२३ लिंगभूलपरश्वं च घट्टमुद्रां प्रदर्शयेत् नैवेद्यं मूलमुच्चार्य वलिपंचपदापयेत् २४ भूतक्षेत्रेशवदुकं
गणमुद्रास्वस्थानकं मायाबीजं स्वनाम्ना च मंत्रं पूर्ववलिंददेत् २५ मंडलं कारयेद्देविधर्माशावाष्टपुष्प
कं मध्ये वस्त्रादिपंचैति गंधपुष्पादिचंदनं २६ सिंहरिकादिसर्वत्र ददेन्मूलेन भक्तिकं हस्तांजलिपुटोभ
त्वासमयमोत्रमुद्धरेत् २७ ज्ञानं सर्वपापानि नश्यते उरितौघकं अंतमोगणयते देवसिद्धिनादिप्रदे
सदा २८ सर्वदुःखप्रसमनं सर्वमहापातकनाशकरणं सर्वकलशमंत्रयंत्रतंत्रभंजकरणं सर्वरोगकुष्ठना
शनमहाव्याधिराजयक्ष्मादिनाशक इरिताघविनाशकरणं सुखसौभाग्यसंपत्तिदायकं आरोग्यवलमीश्व
र्यदीर्घायुकरणं सर्वाशापरिहृक् सकलशत्रुनाशकारक इह त्रभोगदपारं मुक्तिप्रदं धनधान्यपुत्राहृतं
ततिप्रदं तेजस्वप्रजापत्यलक्ष्मीसंपूर्णादं देवि विघ्नेश्वरि सर्वविघ्निप्रशमनकरणं इह सर्वनाशकरणं वंध

रामः
३५

नैक मोचति सर्ववाक्यप्रसिद्धिकरणि राजार्पणवलप्रशमनकरणि द्विषद्वर्पवलहरणि वक्ष्याभिचारविध्वंस
करणि सर्वाशापीहरकरणि ॐ ग्लौं २ ग्लौं २ ग्लौं २ ग्लौं २ ग्लौं २ ग्लौं ॥ ऐं ह्रीं २ ह्रीं २ कूं २ ह्रीं २ ह्रूं ॥ ज्ञानदेसुरव
दंसर्वे पुष्टिदंतलदंतथा धर्मकार्थवकाशंचमोक्षांवपरमांगतिं २९ ॐ नमोगरायतये विघ्नेशी महिताय च
संपूज्य परमनाथ महेश सुजुगंगा सुते गरायति गजवक्रशोभं ३० कारुण्यचित्तजगदेकजगन्निवासं श्रीमात्
गणेशं जयति क्षयकृत् प्रविवं घटउरितहरे शः शोक उभां पविष्टिं गजवदन मनोज्ञ नादनृत्य छियेशं ३१ वि
विधिभयरुगेयं रुक्मिणी रोघयापं जयति जनहितेषां विघ्निराजोगरोडाः मातृमंडलतंदकारणकृतं नित्योति
रंशो दिभुस्त्येलोको दिख संहरंत करणे भंगं गुणाकार्मुकं ३२ शंभोर्द्वादशवत्सरो यदपि पुनर्देत्येति शृङ्गाहनं सो
यं शूलिसुतो गरोडा भगवान् विश्वेश्वरः पातु माम् ३३ हरं वायनमस्तस्मे मनोरथफलप्रदः मुक्तिमुक्तिप्रदाना
थः सिद्धिसर्वार्थदायकः ३४ साष्टांगं प्रणतं कुर्यात् षडंगं पूजयेत्पुनः विसर्जास्तं हृदि मंत्रं तिर्वयेद्धारतं वलिं
३५ इति नेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे हरस्वार्चनविधिः सकृदिति २६ अथ मार्तण्डदेवस्य यजनं प्रोच्यते मया
सर्वरोगविनिर्मुक्तं सर्वपापविनाशनं १ पूर्वामुख समासीने करंगंगन्यासमारभेत् रां रौं ऊं रौं रौं रौं रौं षडंगस्यैव
वाक्षरं २ दारपालं समभ्यर्च्य दण्डनं पिंगला स्त्रुशः दिग्मात्रा प्रपूजेता हां पूर्व्वं च सर्वतः ३ आधारदिस्तथा

ने. शा.
३६

चाष्टमासनादिस्तथैव च तऽपि महाध्यानं परमेशं दिवाकरं ४ श्वेतपद्मासना रुढं प्रभादादिमपुष्यसं स्फु
रज्जाज्वल्यते जो वै मण्डला हनमध्वगे ५ श्वेतपद्मधृतोर्वशा हस्तौ सानंदमूर्तयः रोहिताश्वत्थारूढं सर्वका
मफलप्रदं ६ एवं च ध्यायते भातुं वामे चैतं प्रभावती देवस्येवं यथारूपं तथा शक्तिं प्रपूजयेत् ७ अंजलिं पूज
येद्देवं मूलमंत्रमुदीरयेत् रेफारूढं प्रसादेन द्विध्वरम्भे दयेत्ततः ८ (लिंगं सपूजयेद्देवं मूलमंत्रमुदीरयेत्) ९
प्रविक्तुं समाशुक्तं प्रणवं पूर्वमुच्चेत् पुनर्मायाचशक्तानां विमर्गानं समुच्चेत् १० मायाचदेव्यकामंत्रे
वाच्यं तं पापनाशनं एवं च ज्ञायते देवि पूजयेद्भानुशक्तिकान् ११ भोगोलयस्तथा चांगं पूजा कृत्वा प्रभेश्वरं पुन
श्चाष्टदले पूज्यग्रह नक्षत्रराशयः १२ आग्नेये च समापूज्य हाचं ज्ञायतमो नमः दक्षिणे मंगलं देवं ह्यं गाराय न
मो नमः १३ वायुधाय नमस्तस्मै ईशानदलमासृते हाह्रस्पतये देवमुत्तरे दलशोभने १४ संश्रुकाय नमस्त
स्मै पूर्वश्वे वदले शुभे शांतिनिश्चयेनाथ पश्चिमे दलमासृते १५ रात्रराह्वे देवं नैऋत्यासृते शोभने कां
केतोर्वायवे पश्चिमे नक्षत्रं स्वपुरं यजेत् १६ केशरस्थानमात्मानं शीतोर्ध्वमादयः दिशि दिशि त्रयो राशि
पुनश्च नयजेत्सदा १७ योगं वपत्रकां येषु लोकपालादिशि पुर लांचशं ककताथस्य रां वैवकुताशने
१८ यांचापि पितृनाथस्परवां नैऋत्यमीश्वर वांचैव वरुणो देवं यांची जें सति वायवे १९ कांचकुबेरदेव

रामः
३६

स्पर्शां वैवर्तीश्वरांततः अंद्रसुरोत्थाईशोर्हींसः विष्णुं च नैमते १५ एवंक्रमेण प्रपूज्यन्तं मार्तण्डपरमे
 श्वरं ग्रहाणां शक्तिदेवीचमाया पूर्वप्रपूजिता १० सर्वापचारमाद्यन्ते मालास्तोत्रसमुच्चरेत् पञ्चास
 तपत्रधरं मरुशं पञ्चातनं पत्रकरं प्रभेशं सृष्टिस्थिति संहरणे समर्थं श्रीभास्करयेति तमोस्तु तस्मै
 २१ सूर्यसोमोमहीपुत्रो ह्यदो देवगरो भृगुः शक्तिश्चो गहोशकु केतो नृभ्यंतमोस्तुभे २२ सायांगंत
 नमस्कृत्य बलिद्वयं प्रदाययेत् सूर्यो वै निग्रहभ्यश्च बलिदानाद्यभीष्टदं २३ अं ह्रीं सः ह्रीं प्रकाशश
 क्तिमहिताय बलिगृह्ण २४ स्वाहा क्षमस्व वरदो मम २५ अं ग्रहेभ्यः ह्रीं सौं ह्रीं वौं ह्रीं सं सौं ह्रीं कां सर्वदुःख
 उरितनाशनं ग्रहपीडा निवारय स्वाहा बलिगृह्ण २६ ह्रीं क्षमस्व वरदो मम २७ एतद्वलिप्रदानेन नित्यं कार
 यते तथा सर्वदुःखं विनिर्मुक्तं ग्रहाणां विदुशादरेत् २८ दुःखदारिद्र्यनाशं च शत्रुनाशं भवेत्ततः राजय
 क्ष्यादिनश्यते ग्रहाः सुप्रीतजायेते २९ अभीष्टफलमाप्नोति पुत्रपौत्रप्रवर्द्धने इह भोगमाप्नोति परत्र च परां
 गतिं ३० अङ्गं प्रजयेद्देवं विसर्ज्य न्तं ह्येह हि निर्वपेद्दहिरं बलिं शत्रुनाशं जयौ भवेत् ३१ इति त्रेत्रसां
 नारणविमहातंत्रे मार्तण्डार्चनविधौ सप्तविंशति ३२ विष्णोर्चनमरुदक्षेष्टेण देविसमाहितं यं संपूज्यम
 भीष्टेति प्राप्तं जन्ममहाफलं १ पूर्वामुखं मुखं सीने भद्रपीठासनोपरि गुडकाया समापितं अर्घ्यपात्रे निधा

योवरं १४ नारायणजयानामप्रख्यातोविश्वभूर्भुवे हारार्चनंततः कुर्यान्नन्दिगोपालहारयोः १५
 ॐ ह्रीं गोपालमंत्रेण ह्रीं सः नन्दिप्रजयेत् प्रणवं मूलपूर्वेण सर्वाचनगणादयः स्वस्वनामसमेतं
 चतस्रोत्तं च वदेद्गुरुः गणपतेस्वास्त्रं जैवमहालक्ष्मीश्च सारदा १७ कालेश्वरो नृसिंहश्च पश्चिमे हार्यं
 कथं गुरुचोत्तरशाखायां पूजयेत्तदनुक्रमे १८ गुरुभ्यः परमथैव परमेष्ठी तथैव च पूर्वाचार्यस्तथा
 सिद्धावाल्मीकी गौतमो गुरुः १९ उवाशाजमदग्निश्च विश्वामित्रोऽग्नस्तथा वशिष्ठवामदेवश्च सनका
 गस्तकस्तथा २० व्यासागो गेस्तथा दक्षः शंखो हरीतमोऽग्न एतानि गुरुपंक्तिनां पौर्वाशाचशकांतकं २१
 जगन्मूलस्तथा सामार्थ्यं कृतत्रेतास्तथैव च कापरकलिकालारव्यः क्षेत्रपालो महाबलः २२ जयावविज
 यावण्डप्रचण्डधातुविपुरं विघ्नक्लेततथा क्षत्रिपूर्वादीनां वदेद्वयं २३ आधारमनंतं च धर्मज्ञानं च वै
 रातश्च अधर्मज्ञानं वैराजमनैश्वर्यं च नृथकं २४ यन्मासतगरूडेति केशरकर्णिकापरं ध्यायेत्तैर्पौर्व
 वदेवं महापातकनाशनं २५ शिपुः सर्वप्रहंतारं सर्वाभीष्टफलप्रदं खड्गं भोगलयकं अंजलिं पूज्यं
 चरेत् २६ पूर्वोक्तमूलमंत्रेण पूजयेत्तिजयाद्युतं पाशार्घ्यादिमनस्तानं दीयते शिरसादिना २७ ततो ह
 दशनाभाय पूजयेत्पौर्वमादयः नारायणं तथा रुक्मं वा सुदेवं जनार्दनं २८ केशवं पुण्ड्रिकाक्षं गरुडध्वज

नेजा.
३८

सार्द्धं दामोदरोच्युतोविष्णुर्वैकुण्ठद्वयैकतं ३९ वक्रपंचतथापूज्यबीजपूर्वेणचाक्षरं वैकुण्ठान
रसिंहश्चकपिलश्चवरारुहः ३० विधुसप्ताक्षरादेवंवक्रपौर्वदिकोद्धतः ॐ ब्रह्मस्तथारुद्रईश्वरश्चमदा
शिवः ३१ गायत्र्यास्तापयेत्यौर्वग्रहलोकेशमेवच बीजपौर्वसमभ्यर्च्यब्रह्माराध्याशामहेश्वरी ३२ मा
याबीजेनब्रह्मणीरुद्राणीचतथेतिच कौमारीचैववाराहीऐन्द्रीचामुण्डिकापरा ३३ महालक्ष्मीजयादे
वीमायाबीजेनवाग्भवं जयाधरमहादेवीमायापूर्वेणनामतः ३४ जयादेव्यार्चनंमंत्रैमायापूर्वासवीज
कं नागोगरुडंसंभूज्य ॐ क्लीं नागं सवीजकं ३५ ॐ ह्रीं ह्रीं गरुडायेति नमो नमस्तुतेततः कूर्मादिशिवपर्य
तं पूज्यते देवसाजया ३६ ऐं ह्रीं श्रीं च जयामूलं अंगं च हृदयादिना रुष्टिस्थितिचसंहागमनारव्याभा
सकालया भोगालयातथाचांतालयाभाशात्वथापिच विन्नातिरूपताचैवैकनिकासामहेश्वरी ३७
प्रतीत्यापरमादेवीजयासांगप्रकीर्तिता मतचकेश्वरीवामासुंदरीभैरवीतथा ३८ वामकेशीचवागीशी
पौर्णशीचनिसेश्वरी चकेशीविजयालोकाकालेशीकालिकाततः ४० कामेशीवीरवामुण्डानहामायात
थैवच वारुणीभोगप्रगहिणीसप्तकोटेश्वरीमहा ४१ सिद्धिलक्ष्मीविरूपाक्षीराजराजेश्वरीतथा गायत्री
वैवसावित्रीसरस्वतीमनोहरा ४२ मनोन्मनीचमातंगीत्वरिताप्रत्यंगिरातथा जगन्नाथशिवादिचाडा

राम.
३८

मरीचजुयोगिनी ४३ ज्ञानेश्वरीचमायूरीमहासाहकीस्त्रततः प्रज्ञेश्वरीशीतवतीप्रतिसराजरापहा ४४
रुद्रचण्डाअघोरेशीचंचलाविघ्नहरिणी गारुडीवसुधादेवीताराचैवमनोमवा ४५ भगवतीमहालक्ष्मी
चण्डेशीचण्डेश्वरी अमृतसंजीवनीसाजयोगेपरिधर्मनी ४६ एतादयः पराशक्तिः पूजयेत्ताजयास
हा पुनर्देवस्यचांगानिपूजयेत्तितथाक्रमं ४७ सदाशिवस्तथाहौहौं ॐ हूं सः स्वसुधेश्वरं अघोरेस्यो
दिललितं हौं हौं हौं चशिखेश्वरं ४८ हौं हौं हौं दर्शेश्वर्यं हौं हौं हौं च परेश्वरं एतादयोमहादेवेभयाना
रायणार्चितं ४९ सर्वकामसमृद्धिं च महादिवश्यं करं कालमेकप्रहातव्येविद्यक्तेनायभैरवे ५०
देयावचकपारम्पातावलिमेकं तु निर्वपेत् ॐ हौं हौं विद्यक्तेनायवलिं गृह्णस्वाहा ५१ वामेनतर्जनी
मुद्रादक्षमुष्टिप्रबंधनं बलाश्चैते प्रहृष्टं ते सर्वशत्रुप्रणाशकं ५२ ॐ हौं हौं जयाक्षेत्रसर्वशत्रून् हनन्
स्वाहा हौं हौं ऐं वलिं गृह्ण २ हूं फट् फट् एवं जयावलिं दत्त्वा अरतिनाशकारणं द्वौ हस्तौ तर्जनीमुद्रां द
र्शयामास विनाशनं ५३ महादारुणशत्रोश्च शीर्षेन नश्येन्न संशयः एवं मूलसमुच्चार्य नैवेद्यं हव्यक
व्ययोः ५४ जपं मूलेन मंत्रेण यथा संभवकांगतः मंडलं कारयेदस्त्रं धर्माशापूरयेत्तत्कर्म ५५ मध्ये तु
स्त्रादिपंचैव पूजयेन्मण्डलान्तरं ततस्तस्य चरतस्तोत्रमेवं ततो वरं ५६ ॐ यजेत्पेवं महासमयं

नं ६१ गोपालो नरसिं हृत्कृतान्तासनमेव च वागीश्वरहयशीर्षक्रमेपूर्वाच्यमंत्रके ६२ एवंकमेणवे
 स्यात्तलक्ष्मीसहितधार्वने मंत्रराजं च पूर्वोक्ते पूजाकालं समाभेत् ६३ सक्षोक्तं सहितालक्ष्मीगोपालं च
 तथेति सः अर्चनं देवताविष्णोः सर्वकामफलप्रदं ६४ इति नेत्रज्ञानार्णवे महातंत्रे जया वैष्णवावर्चनादि अ
 ष्ठाविंशतिः ॥ १८ ॥ अथ सिद्धांतनाथस्य पूजनं वक्ष्यते मया जतीनां मार्गश्चैति गृहीणां नेत्रसंगुतं
 १ हौं ह्रीं ह्रौं हः एवं पंचांग्यासंति सदा र्चति महेश्वरं चोर्वीजेन संकृत्य हारादीनां स्वनामतः २
 नंदी महाकालश्चेति भृंगो गणपतिस्तथा हृषस्कंदः च सा देवी तत्र चण्डेश्वरस्ततः ३ गणपतिः सर
 स्वती महालक्ष्मीश्च मध्यगे वास्तुपतये ब्रह्मराणी अस्त्रदेवस्तथैव च ४ गणेश्वरगुरुभिः प्रोक्तं पूजयेत्प
 श्चिमादयः आधारशक्तये चैव मनन्तासनमेव च ५ धर्मज्ञानं च वैराग्यमैश्वर्यं चैति वक्षते अधर्मा
 ज्ञानवैराग्यमैश्वर्यं च पूजयेत् ६ स्वभावमनपमं च केशरं कर्णिकां तथा सदा शिवं ततो ध्यायेत्सर्व
 कामफलं लभेत् ७ ध्यायते येन शुद्धात्मा शिवलोकमवाप्नुयात् कुम्भमुद्राप्रवध्यं तज्ज्यायेच्चैव सदा
 शिवं ८ शुद्धस्फटिकसंकाशं जटारवण्डेन्दुशोभितं दशभुजं पंचवक्त्रं त्रयलोचनं तत्परि ९ शक्तिश्च
 लं च खट्वांगं वरदं यन्मणिभिः वामेऽमरुवीजं च वरदं वायुभक्षकं १० अक्षसूत्रं वनीलाञ्जलिभूदं च

ने ज्ञा
४०

गसोभनं निष्कलामूर्तिदेवस्य ध्यायमानसदेश्वरं ११ सर्वपापविनिर्मुक्तं सर्वकामफलप्रदं स्रजेति
भुक्तिदेदेव यतीनां श्रेयकारणं १२ देशिकेन तु ज्ञातव्यं गृहीतानेव संयुतं एवं ध्यायते मंत्री परत्र च प
रांगतिं १३ आवमनादिकं दत्वा भोगालयसंसागदं ततो नवभिः शक्तिं प्रजयेत्यौर्वमादिका १४
ज्येष्ठायैव शिवायैव वा माभद्रातथैव च शैवी च बलविकर्णावलप्रमर्धनीति च १५ सर्वभूतदमनी
ति मनो नमनीयथानवा वालासाय प्रज्येता महाशक्तिप्रदायका १६ बाह्ये च लोकपालादीन् पूर्ववी
जेन नामतः विष्णुश्च पश्चिमे पार्श्वे गृहीतो पूजयेत्ततः १७ तेन ग्रहाश्रमावर्द्धं अन्यथानभवेन तथा ततो
मूलेन मंजलिं चैव दापयेत्तुरसासुधीः १८ पाशादिकं ददेद्देवं मुद्रायामादिति श्रुतं निवेशं हव्यकव्ये
ति मूलेनावमनादिकं १९ बलिं च दापयेद्देवं अस्त्रमंत्रेण कारयेत् जपं रुद्राक्षमालेन नमर्त्तयाम् गच्छ योर्धु
गं २० मुक्त्यर्थं जपतेत्येवं मध्यमां गच्छ भुक्तिं अनामिकां गच्छ यावत्सक निष्ठां गच्छ ध्यातनं २१
एवं कामफलं ज्ञातं जपितव्यं सदा शिवं पंचांगं पुष्पसंयुक्तं समयदेवमीश्वरं २२ पंचांगजपनं कुर्या
द्देवदेवाय शंभवे समयानि प्रकृतेस्तोत्रं गृहीतान् भुक्तमं फलं २३ जप्तीनां च न कर्त्तव्यं गृहहतिफलप्र
दं ॐ नमः सदा शिवायैति मनो नमनी ॐ सर्वासोपरि प्ररय २ हौं हौं स्वाहा सर्वसंपत्तिदायक सर्वाभि

रामः
४०

लावंपूरय अनेकठरितः खंविनाशकारणासुखसौभाग्यदायकसप्ताङ्गरामप्रद स्त्रियः पुत्रपौत्रप्रतिष्ठि
तप्रदातारः ॐॐॐ हूंहूंहूं हौंहौहौं हींहींहीं ऐंऐंऐं ज्ञानंदेहि सुखंदेहि श्रियंदेहि स्वतंत्रता धर्मचार्थव
कामंचमोक्षंचपरमागतिं आद्यपठतिस्तोत्रेति गृहस्थफलितानन्दयः जतीनामुक्तिकामीनांश्चाद्यमेकं पठत्तथा
घण्टांचवादयेद्दामंभस्पातकनाशनं नमस्कारस्फलेत्कामं हृदयाद्यापुनर्यजेत् विसर्जित्वस्त्रमंत्रेण
देवेलीनंचकारयेत् क्षारदीनांगणसर्वं हृदयं हृदिसंहरत् इति श्रीनेत्रज्ञानार्णवे महातेजो भूशिवा
चननवविंशतिः प्रथमाधोरललितमर्चनंचवदाम्यहं कण्ठगत्या संपौर्वंचविधानां चनकारयेत् १
अधोऽधो हृदि प्रोक्ता थघोरेभ्यः शिरस्तथा घोरघोरतरे शीर्षे सर्वतकवंचततः २ सर्वसर्वं ॐ हूं सः मंत्रं
चेव विराजते नमस्ते रुद्र रूपेभ्यश्चास्त्राय नमो भवेत् ३ ॐ क्षः ईशानवक्राय हूं ॐ पतत पुरुष मेव च
ॐ हूं अधोऽवक्रानां ॐ वं वामदेवो महोच्यते ४ ॐ लंस योजा तके स्मृतं क्षशशिनी वोच्यते क्षं अंगडा च
मथोच्यते कनिष्ठपूर्वाच येकतः क्षमरीचीन सोच्यते क्षं ज्वालानी तथा ईशवक्रयो भवेत् ६ येशां ते नम
रिच्युक्तं यं विशावरुते सदा पंचेति व्यपुरप्रोक्तं शनिर्हितततः परं ७ शंशांता महाभोगा मूर्द्धि स्थे प्रतिपूजते
पुरुषः व्यापको देवो निरंजनपदो महान् ८ रंत माधोरवक्रस्य क्षं साहाय्यप्रकीर्तिता रंक्षया जालभावा नां रं

ने शा
४९

निष्ठात्रिप्रकीर्त्तितां ९ रं व्याधौ क्षमया परं मूर्त्तौ पूजितं जपमानदं रं शुधा परमानंदारं शुधा येन धापरं
१० माघे राव्यापको देविज्ञाता च परमार्थतो ॐ वं रं जोरक्षारतिपाल्ये कामासंयमनीति च ११ वं वृध्येव
यांचराचौ च भ्रा मणी मो जरेति च वामदेवास्तनेत्येवं त्रयोदशमुदाहृतं १२ ॐ लं सिद्धिं कृच्छ्रि युति लक्ष्मी मे
धाकांति स्वधा तथा सद्योजाता शुभे देवं कलौ त्येवं महेश्वरी १३ ॐ ईशानयंतत पुरुषं रं अघोरं तथा प्रियं
वं वामदेवमिषाजः लं सद्योजात प्रकीर्त्तिते १४ कलावक्रं च न्यासं च पूजितं कारयेत् सुधीः वक्राश्रुतं या
स पूजां च महापातकनाशनं १५ मूर्द्धिमाया तथा शांतिं शरीरे न्यासमारभेत् हृदये कण्ठे अंगे च वाम अंशे त
थैव च १६ नाभौ कक्षे च पृष्ठे च उरौ गले गुडे ततः उरौ वामौ च जानौ जघौ स्फिचौ ततो महात् १७ कदाचिद
क्षपांश्च वामवांश्च संत्यजेत् पादयोः संत्यजेद्देवि पूजयेति विचक्षणाः १८ शिवादिं च प्रकृत्या तंतत्त्वं
यं महेश्वरि शिखाकण्ठे च हृदये स्थानत्रयमुदीरतं १९ शिवतत्त्वं शिखास्थाने भूमध्ये विद्याया तथा हृदये
चात्मतत्त्वं च स्थानपूजनकारयेत् २० सकलं भैरवो मूर्द्धं कपाली त्रादिमारभेत् नाशमर्चनं ज्ञातव्यं दुरितोघ
विनाशकान् २१ ॐ ह्रीं कपाली शोति पूर्वोति शिखिवाहना ह्रीं च क्रोधनादेति सं च विकरालं ह्रीं च ममा
थे देवि ह्रीं मेघनादी महेश्वरं सोमेश्वरं तान न्यासे पूज्यसंभैरवं २२ ॐ ह्रीं विद्याराज महेश्वरं वक्रकण्ठे हृदि

रामः
४९

नामौ गुह्ये उरुदेनं यजान्त्वोः पादयोस्तथा २४ ॐ अघोरे सर्वान्नेत्रोक्तं हृदयाय नमोऽन्नकं थघोरे ब्रह्मणो शिर
संघोरे घोरतरे ज्वालिनी शिखां २५ वौषट् सर्वसर्वभ्यः पिंगलकवचाय हुँ ॐ हंसः नेत्ररूपाय नेत्रत्रयाय वषट्
२६ नमस्ते रुद्ररूपेभ्यः पाशुपताय फूट् नमः क्षमिकादिसमचतुर्भिर्न्यासं पूरितं ॐ श्वः रिकास्त्राय नमः पार्श्वे
ॐ ह्रीं श्छाशक्तये नमो न्तमध्ये ॐ स्रं ज्ञानशक्तये नमो मध्ये स्रं ज्ञानशक्तये नमो दक्षे ॐ क्रीं याशक्तये नमः वा
मे ततो मूर्तिमुदीर्य नो सर्वकामफलः प्रदं पंचदशतथानेत्रे कपर्दी चण्डखण्डधा ३ विष्णुकोटिसहस्रा
भाषं वास्य बद्धत्रिभुजं सर्पकुण्डलकरेणुशोभितायामेश्वरं २७ अग्निना विन्दुवर्णाक्षं विभ्रद्रोकरमलि
ते कपालमालशोभन्ते अतिभेटकहस्तयोः २८ पाशांकुशदधानं वशरकार्मुकमेव च वरदाभयपाणिं च
शिरः खट्वागधार्यते ३० वीणाडमरूपानिभ्यां घण्टाभूलं च पानयः वज्रदंडपरशुं च मुद्गरं धार्यशोभने
३१ पंचास्पवर्मवासं च करिचर्मोत्तरीयकं नीलग्रीवामस्तु चारुशोभितं परमेश्वरौ ३२ तद्वत्तस्यापरा
देवी मघोरे श्वरिसंशकां उर्ध्ववक्त्रं महेशानि श्रुद्रस्फटिकवर्णकं ३३ पौर्ववक्त्रं महापीतं दक्षनीलोत्पला
विभा दाडिमीकुसुमाप्रभं साम्यागतं चारुणं ३४ कोट्यर्बुदं तथा चतुर्पश्चिमाननशोभितं आदिस्वच्छंद
देवेशं सर्वकामार्थदं प्रभुं ३५ ॐ ह्रीं स्वच्छन्दमूर्तये नित्यमो न्तं यजते सदा आवाहनादिनिष्कलान्मूलमंत्रमु

नेजा
४२

दीरयेत् ३६ ॐ ह्रीं अघोरेश्वरी हूं फट् नमः ॐ ह्रीं हृदयाय नमः ॐ ह्रीं शिरसे स्वाहा ॐ ह्रीं शिरसायै वौष
ट् ॐ ह्रीं कवचाय हूं ॐ ह्रीं नेत्रत्रयाय धवट् ॐ हः अस्थाय नमः तदेन्द्रादिकलोकेन्द्रांकारादिस्वनामकं
नमो नलोकपालादीन् पूजयेद्दशभिर्दिशि ३७ लोकपालास्त्रसंयुक्ते एकवक्त्रादिसंश्रसः आमद्रकादि
देवेशां पौर्वाद्या पूजयेत्ततः ३८ ॐ आमद्रकायाग्निवितालं दक्षिणे दिशि पूजितं कालकाय नमो नैति पश्चि
मेतदनंतरं ३९ एकपादाय देवाय सौम्यदिक्पति पूजितं त्रिपुरांतकाग्निकोणेषु ॐ अग्निजिह्वेति नैर्जते
४० करालिनं च वायवे भीमरूपं च ईशगे आधारशक्तये पूज्यं अनंताय नथैव च ४१ स्कन्दाय वीजाया कुर्या
न्त्रालाय च नमो नक्तं धर्मज्ञानं च वैराजं मीश्वर्या धर्ममेव च ४२ अज्ञानं च वैराजं मनैश्वर्याय वै नमः अर्द्धं
दनरूपं गंगं मध्यं छंदनमेव च ४३ पुर्द्धं दनकं वाचं पूजयेत्तदनुक्रमं पञ्चाय पत्राय केशराय नथैव च ४४
एवं क्रमेण योनेन कर्णिकाय प्रपूजितं पुष्कराय नमो वाचं पूजयेत्तत्र चासने ४५ वामायै ज्येष्ठनामायै रो
द्रकाल्ये नथैव च कलचिकलनी तथा वलविकलनी नमो नक्तं ४६ वलप्रमथनी देवी सर्वभूतदमंतिका
नमो नमनी च मध्येति पूजयन् नवशक्तिकां ४७ सूर्यमण्डलसोमेति वह्निमण्डलमेव च शक्तिमण्डलनाथी
शाताधिपं देवगणने ४८ सूर्यमण्डलब्रह्मेति सोममण्डलविष्णवे अग्निमण्डलाधिपं रुद्रं शिवाय शक्तिमंड

रामः
४२

ले ४८ ॐ श्रीं शोषणं चैव नृदहं तथा ॐ पूं प्रघणं ज्ञेया ॐ वं प्रावनं भवेत् ५० ॐ हौं अघोरेभ्यः सर्वज्ञाता
यहृदयाय नमः ॐ ह्रीं थघो रे भोक्तृप्रिनिरेसे स्वाहा ॐ हूं घोरघोरतरेभ्य अनादिवोधाय वौघट् ॐ हूं सर्व
तसर्व सर्वभ्यः स्वतंत्रकवचाय हूं ॐ ह्रौं तमसे ॐ हूं सः तिमनेनेत्रयाय वषट् ॐ हूं रुद्ररूपेभ्य अतंतशक्तये अ
स्त्राय फट् अघोरेश्वरीवांग भैरवांग समन्विते ॐ हौं इच्छाशक्तये नमः अंगे ॐ स्रं ज्ञानशक्तये नमः दक्षे
ॐ क्षीं क्रियाशक्तये नमः वामे पूर्वाक्षरेण नामाये इडुविडु समन्वितं ब्रह्माण्णादिप्रप्रप्यंते स्वयं चैव परान्तके
५१ सूर्यादिग्रहसंज्ञस्वनामं वीजसंयुतं ग्रहेवंतसु प्रीत्यर्थं तिस्रमेवार्चनं कृतं ५२ स्वनामं पूर्ववीजेन पूजयेत्
दनुकमं तक्षत्रराशियोगार्तामर्चयेद्बीजपौर्वकं गंधधूपार्घ्यदीपं वमुद्रादर्शनमूलकं शिवशक्तितथापमेवि
श्वमुद्राचतुष्ककं ५४ नैवेद्यं हव्यकव्येति मूलमाचमनांतकं वलिक्षेत्रसमैकेकं भूतयौगिति मेव च ५५ गणेशवटु
कोनाथ वलिमेत उदापयेत् ॐ ह्रीं हूं अष्टक अवतर २ क्षेत्रपालाय महाबलकपिलजटाभारभास्वरत्रिनेत्रज्वाला
मुखभैरवरूपेण वलिपूजां गृह्ण २ गुरु २ मरु २ रेव २ खल २ लल २ केके हो हो महाडामराधिपतये स्वाहा १ ॐ भू
ताय विविधाकाराय गुविदिवांतरिक्षस्थिताय पातालस्थिताय तृप्यनु वलिकर्म स्वाहा २ ॐ ह्रीं ह्रौं ब्रह्माण्णादित्
यांत प्रतीत्ये सर्वयोगिनी भो वलिं गृह्ण २ स्वाहा ३ ॐ ह्रीं ह्रौं ह्रौं ह्रौं गणपतये वंचलादिद्वादशशक्तिसहिताय

नेहा
४३

वलिङ्गहस्वराक्षमस्वरदोमम ४ ॐ श्रीं ह्रं वदुकायकपिलजटाभारभास्वरइमां वलिङ्गहस्वराक्ष ५ जपितेस
र्वपापानि नश्यन्ते उरितौ घटाः ५६ आयुशो गप्सौ भाग्यं सर्वशत्रुविनाशनं फलिकं मुक्तिकामेति रुद्राक्षमा
युवईने ५७ लक्ष्मीपंकजबीजानि वश्ये वंदनबीजकं घातनारिखबीजानि बीजं तागार्जुनयत्राः ५८ प्रवालसंत
तिप्रोक्तं क्षेममौक्तिकमेव रत्नचक्रकामसौरव्यं तैश्वर्यं च त्रियमावहेत् ५९ मूर्तिमास्थाय देवस्य जपितुं कामसा
धयेत् सौभाग्यं वामवक्त्रे आयुपश्चिमवक्त्रकं ६० संततिः पूर्ववक्त्रे शुभोक्ष्मीशानवक्त्रके सर्वार्थकाराघोरं प
दं जलिमहोत्तमं ६१ कषायमूर्ति कादीनां फलपुष्पादकानि च स्नानं च कारयेन्मालां प्रतिष्ठा होममाचरेत् ६२
शुकशुवाच तथैवेति आज्यस्थालीमथापि वा एवं प्रतिष्ठितामालां त्रयांगुलेन कामदं ६३ शान्तिकं तर्जनीनेयापो
ष्टिकं मध्यमांगुलिं वस्ये चानामिकं प्रोक्तं कनिष्ठांगुलिमारणं ६४ मोक्षांगुलं तथा मूले पितृतीर्थानि चान्तरे षडं
गुण्यसंग्राह्यसमर्प्य शंखमुद्रया ६५ अंगं च जपते मंत्री कामपसिद्धिफलं लभेत् मंडलं कारयेन्मंत्री हस्तमात्रप्रमा
णकं ६६ धर्माष्टकप्रयोगा किं करं मण्डलक्रमे मध्ये त्रिसादिपदैवै विकरं मंडलोपरि ६७ स्तोत्रं कारयेन्मं
त्री साष्टांगं तमसि सदा नमस्कृत्या विसर्जयेत् षडंगं पुष्पक्षेपणं ६८ अस्यो गच्छेद्वि कारीणि हृदयं हृदिलीनकं व
लिंचतिर्वेपेदाहेपापद्विहरं हर्न ६९ पुनरावम्य सकलीकं हृदयं हृदमात्मकं इति नेत्रज्ञानार्णवे महान्तं बेल
लिताघोरा र्वनत्रिंशतिः ३० शिखास्वच्छंददेवस्य पूजनं विधिः नावदेत् सर्वकाम

रामः
४३